

खण्ड (क)

१.१ स्थानिय तहको संक्षिप्त परिचय

साविक नेपाल अधिराज्यको सुदूरपश्चिमाञ्चल विकास क्षेत्र अन्तरगत पर्ने सेती अञ्चलको दुई हिमाली जिल्लाहरु मध्येको एक बझाङ्ग जिल्लाको उत्तर पश्चिम दौलीचौर र सूर्मा संयोजन भई हाल ७ नं. प्रदेश अन्तरगत बझाङ्ग जिल्लाका स्थानिय तहहरु मध्ये सूर्मा गाउँपालिकाको पर्यटकिय, ब्यवशायिक, वातावणिय लगायत विविध बहुआयामिक पक्षहरुबाट महत्वपुर्ण पहिचान रहेको छ । पर्वतारोहण, अवलोकन भ्रमण र जडिबुटी संकलनको दृष्टिकोणबाट महत्वपुर्ण सम्भावना बोकेको पवित्र सूर्मा देवीको नाम बाट सूर्मा गाउँपालिका भनी यस स्थानिय तहको नामाकरण गरिएको हो ।

१.१.१. सूर्मा गाउँपालिकाको राजनैतिक विभाजन

प्रदेश	७ नं.
जिल्ला	बझाङ्ग
गाउँपालिकाको कार्यलय	दौलीचौर
वडा सङ्ख्या	५

१.१.२. भौगोलिक अवस्था तथा सिमाना

क्षेत्रफल	२७०.८० वर्ग कि.मीं
पुर्व	ज.न.पा., तल्कोट गाउँपालिका
पश्चिम	बुंगल नगरपालिका
उत्तर	काडाँ गाउँपालिका
दक्षिण	छविस पाथिभेरा गाउँपालिका, र ज.न.पा.

१.१.३. प्रमुख नदिनाला, हिमाल र विशेष क्षेत्र

यस गाउँपालिकाको ठूला नदिहरुमा बाहुली गाड र जेउडे गाड हुन् जुन यसै गाउँपालिकाको वडा नं. २ को डोगडीमा मिल्न गई आखिरमा सदरमुकाम चैनपुरको सेती नदिमा मिसिन पुग्छन् । उत्तरमा धानसेरी हिमाल, चाँदेशिखर हिमाल लगायत अन्य दर्जनौं हिम श्रृङ्खलाहरु रहेका छन् । सूर्मा ताल तथा यस क्षेत्रमा पर्ने तातोपानीको मूल भएको तपोवन, सूर्मा देवी मन्दिर, सुनिपाटन, जलजला, सूनखानी आदि यहाँ प्रसिद्ध छन् ।

१.१.४. धर्म संस्कृति र जातजाति

यस गाउपालिकाको क्षेत्रमा अधिकांस हिन्दु धर्मालम्बीहरुको बसोबास रहेको छ । यस क्षेत्रका दशैं, तिहार, साउने सक्रान्ति, माघे सक्रान्ति, विसू पर्व, काके औशि जस्ता पर्वहरु मनाउने गरिन्छ । देवी देवतामा विशेष गरी सूर्मा देवीको पूजा आराधनाका साथै अन्य लागा, धौँल्दउ, आदिको पनि पूजाआजा गरिन्छ । यस क्षेत्रमा अधिकांस ८० प्रतिशत क्षेत्री र बाँके दलित जातिको बसोबास रहेको छ ।

१.२. विद्यमान अवस्थाको समिक्षा

१.२.१. सवल पक्ष

सूर्मा गाउपालिका बझाङ्ग जिल्ला भरिकै एक आर्थिक समृद्धिको सम्भावना बोकेको क्षेत्र हो । यस क्षेत्रमा रहेका वनपैदावरलाई सदुपयोग गरी जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र सञ्चालन गर्न सक्ने सम्भावना प्रशस्त्र मात्रामा रहेको छ । विश्वमा नै महडुगो रहेको यासागुम्बा पर्याप्त मात्रामा पाईन यो ठाउ आर्थिक विकासको सम्भावना प्रवल छ । सूर्मा सरोवर ताल तथा यस क्षेत्र वरिपरी रहेको तातोपानीको मूल तपोवन स्वास्थ्यको दृष्टिकोणबाट प्राकृतिक चिकित्साले लाभदायक रहेको पाईन्छ । धानसेरा हिमाल, चाँदेशिखर हिमाल, जलजला क्षेत्र, सूर्मा ताल, सूर्मा दह, सुनिपाटन, भुक्तोली, कपडे भरना, लगायतका क्षेत्रहरु धार्मिक तथा पर्यटकिय विकासको सम्भावना कायाम रहेको छ ।

यस क्षेत्रमा मौसमी खेतीको रुपमा आलु, मकै, कोदो, फापर, जौ, चिनो, कागुनो, गहुँ, भटमास, धान, मसुरो, तोरी तगायतका तेलहन, दलहन खाद्यान तथा नगदेवालीको पर्याप्त मात्रामा उत्पादन गरी निर्वाहमुखि खेतीबाट व्यवशायमुखि कृषि तर्फ उन्मुख हुन सकिने अवस्था रहेको छ । यस क्षेत्रमा क्षेत्री तथा दलित जातिको मिश्रित बसोबास रहेकोले यो क्षेत्र बहुभाषिक, बहुसास्कृतिक, बहुजातिय विशेषताले भरिएको छ । धार्मिक सहिष्णुता र सामाजिक सद्भाव यस क्षेत्रको अभिन्न चिनारी रहेको छ ।

१.२.२. कमजोर पक्ष

भौगोलिक विकटताको कारण यस क्षेत्रको सबै भु भागमा बाह्रै महिना यातायात सन्चालन हुन सकेको छैन । शैक्षिक स्तर राष्ट्रिय स्तर भन्दा न्यून छ । विद्यालय छाड्ने, अनुपस्थित हुने र कक्षा दोहोरयाउने विद्यार्थि सङ्ख्या बढ्दो क्रममा रहेको छ । स्वास्थ्य कर्मि, स्वास्थ्य संस्थाको गुणस्तर बृद्धि गर्न नसकिएको कारण प्रभावकारी स्वास्थ्य सेवाको प्रत्याभुति गर्न सकिएको छैन । प्रशस्त नदिनाला भएर पनि त्यसको उचित प्रयोग गर्न सकिएको छैन जस्ले गर्दा सिंचाई तथा विधुतको समस्या विद्यमान नै छ । गुणस्तरिय सञ्चारको पहुँच छैन ।

१.२.३. अवसर

सूर्मा सरोवर क्षेत्रलाई पर्यटकिय क्षेत्र घोषणा गरी यसको संरक्षण, संवद्धन गरी यहाँका जनताको आर्थिक अवस्था माथि उकास्न अवसर प्राप्त भएको छ । यस क्षेत्रमा रहेको सूर्मा ताल, हिमाल, पाटन आदीमा पदयात्रा, पर्वतारोहण तथा शाहसिक पर्यटनको विकास गर्न सकिने अवसर

प्राप्त भएको छ । सूर्मा सरोवर क्षेत्र भित्र पर्ने तपोवन तथा अन्य तातोपानीका मूलको अध्ययन गरी उक्त पानीको प्राकृतिक चिकित्सामा पर्ने प्रभावको अध्ययन गरी व्यवस्थित गर्न सकिने अवसर विद्यमान छ । अमुत्य जडीबुटी यासागुम्बा लगायत अन्य जडिबुटीको लागि व्यवस्थित संकलन, भण्डारण तथा उचित मूल्य निर्धारण गरी त्यसको उपयोगिता बारे स्थानिय स्तरमै प्रशोधन गर्ने अवस्था रहेको छ । खनिज पदार्थको सम्भावना बोकेको यो क्षेत्रमा तामाखानी (बाहुली गाडको मूल नजिक), सुनखानी, अभ्रख खानी, स्लेट लगायत अन्य खनिजको बैज्ञानिक अध्ययन अनुसन्धान गरी सदुपयोग गर्न सकिने अवसर हामी सामु रहेको छ । यसैगरी यस क्षेत्रमा पाईने वनपैदावार तथा कृषि उत्पादनलाई ब्यवशायिकता तर्फ उन्मुख गराउन सकिने सम्भावना कायामै रहेको छ । अटुट रुपमा बाह्रै महिना निरन्तर बगिरहने बाहुली गाड र जेउडे गाडबाट विधुत तथा सिंचाईको उत्तिकै सम्भावना रहेको छ ।

१.२.४. चुनौति

दुई दशक पछि सूर्मा गाउपालिकाको जनप्रतिनिधी विहिन अवस्था पार गरेको छ । यसै सँग अनगिन्ति परिवर्तनका संवाहकहरुको उदय हुनु स्वाभाविक रहेको छ । तथापी विगतका जनप्रतिनिधि विहिन राज्य संयन्त्रले सिर्जना गरेको सर्वसाधारण जनता र सरकार विचको दुरी कम गर्नका लागि अवको ऊर्जाशिल समयावधि खर्च गर्नु पर्ने अवस्था रहेको छ । यसै विच राज्य शासन ब्यवस्थामा संघियताको नयाँ अभ्यास स्थानिय सरकारको काधँमा आईसकेकाले स्थानिय तहको सफल कार्यान्वयन गर्न युगान्तकारी जिम्मेवारी लाई सफलतापूर्वक अवतरण गर्ने दायित्व थपिएको छ । विविध कारणबाट राज्यको मूल प्रवाहिकरणबाट बन्चित भएका समूहलाई गतिशिल शासन पद्धतिमा समाहित गर्दै लैजानुपर्ने जिम्मेवारीहरु युगले प्रवाह गरेको छ । गुणस्तरिण शिक्षा, सर्वशुलभ स्वास्थ्य, यातायातको पहुँच, दिगो विकास, खाद्य सुरक्षा, गुणस्तरिय जिवनको प्रत्याभुति गर्न कटिबद्ध लागनुपर्ने भएको छ । नेपाल सरकारले अन्तराष्टिय जगतमा जनाएका प्रतिबद्धताहरु पुरा गर्न दिगो विकासका लक्ष्यहरुको प्राप्ति, मानव विकास सुचकाङ्कमा उल्लेख्य सुधार गर्नुपर्ने अवस्था रहेको छ । शु शासनको प्रत्याभुति गराई जनस्तरमा राज्यको उपस्थितिको बोध गराउँदै राज्य र राष्ट्र निर्माणलाई सुदृढ बनाउँदै लैजाउनु पर्ने अवस्था विद्यमान रहेको छ ।

१.३. वार्षिक नीति बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमाका लागि अवलम्बन गरिएको पद्धति

- ✓ नेपालको संविधानले प्रत्याभुत गरेका मौलिक अधिकारहरु, राज्यका निर्देशक शिद्धान्तहरु तथा नीतिलाई वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तय गर्ने प्रमुख आधारको रुपमा लिईएको छ ।
- ✓ नेपाल सरकारबाट आ.व. २०७४।७५का लागि प्रस्तुत भएको नीति तथा कार्यक्रमलाई सूर्मा गाउपालिकाको नीति कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्न मुल आधारको रुपमा लिईएको छ ।
- ✓ गाउपालिकाको नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा नेपाल सरकारले अन्तराष्टिय जगतमा प्रतिबद्धता कायम गरेका विषयहरु, विभिन्न सन्धि सम्झौताहरुलाई महत्वपूर्ण रुपमा प्रयोग गरिएको छ ।
- ✓ न्यायलयबाट विभिन्न समयमा प्रतिपादन गरेका न्यायिक नजिर, सार्वजनिक महत्वका आदेश तथा फैसलाहरुलाई समेत नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमामा महत्वपूर्ण आधारको रुपमा लिईएको छ ।

- ✓ चौधौं आवधिक योजनाले राखेका दिर्घकालिन सोच, लक्ष्य र उदेश्यलाई मध्येनजर गर्दै नीति तथा कार्यक्रमहरु तय गरिएको छ ।
- ✓ सहस्राब्दि विकास लक्ष्यहरुको अभ्यासबाट सिर्जित नौलो अवसरहरुको सदुपयोग गर्दै दिगो विकासका लक्ष्यहरु हासिल गर्नका लागि स्थानिय स्तरबाट चाल्न सकिने कदमहरुलाई नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्न पद्धतिका रुपमा लिईएको छ ।

१.४ आयोजना प्राथमिकरणका आधारहरु आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ को लागि विभिन्न आयोजनाहरु प्राथमिकरण गर्दा देहायका विषयहरुलाई आधारको रुपमा प्रयोग गरिएको छ ।

- ✓ चौधौं आवधिक योजना तथा अन्य क्षेत्रगत आवधिक योजनाहरुले निर्दिष्ट गरेका विषयहरु समावेश गरी क्रमागत एवं अधुरा रहेका आयोजनाहरु तथा थोरै रकममा सम्भार गरी पुन सन्चालनमा ल्याउन सकिने आयोजनाहरु ।
- ✓ सर्वसाधारण नागरिकलाई तत्काल प्रत्यक्ष राहत तथा फाईदा हुने स्वरोजगार प्रवद्धन हुने आयआर्जन बृद्धि हुने प्रकारका योजना तथा कार्यक्रमहरु ।
- ✓ कृषि उत्पादनमा बृद्धि हुने तथा सहयोग पुऱ्याउने योजना तथा कार्यक्रमहरु ।
- ✓ वातावरण संरक्षण तथा संवद्धन र जलवायु परिवर्तन अनुकुलनतामा सहयोग पुऱ्याउने योजनाहरु ।
- ✓ स्थानिय स्रोत साधन, शिप क्षमताको अधिकतम परिचालन तथा सञ्चालन भई क्षमता विकास हुने किसिमका योजना तथा कार्यक्रमहरु ।
- ✓ पिछडिएका समुदाय जस्तै दलित, जनजाति, महिला तथा बालबालिका तथा अति विपन्न वर्गको आय आर्जन तथा शिप विकासमा टेवा पुऱ्याउने मुख्य कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु ।
- ✓ प्रतिष्पर्धात्मक तथा तुलनात्मक लाभका बस्तु तथा सेवाको उत्पादन तथा प्रवद्धन हुने कृषि, गैर कृषि र सेवा क्षेत्रका कार्यक्रम आयोजनाहरु ।
- ✓ गाउपालिकाको आन्तरिक आयस्रोत बृद्धि गर्ने आयोजनाहरु ।
- ✓ सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट पहिचान गरिएका लक्षित समूहको मागलाई सम्बोधन गरिने विषयहरु ।
- ✓ बढी भन्दा बढी जनसहभागिता जुटाउन सकिने तथा बढी श्रममुलक कार्यक्रम तथा आयोजनाहरु ।
- ✓ लागत साभेदारीमा सन्चालन हुने आयोजना तथा कार्यक्रमहरु ।

खण्ड -ख)

आगामी आ.व. २०७४।०७५ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

२.१. सोच

नेपालको एक समुन्नत, समृद्ध र उत्कृष्ट पर्यटकिय गन्तव्य भएको स्थानिय तहको रुपमा सूर्मा गाउपालिकालाई स्थापित गर्न दिर्घकालिन सोच रहेको छ ।

२.२. लक्ष्य

आर्थिक वर्ष २०७४।०७५ को अन्त्य सम्म यस सूमा गाउपालिकामा भौतिक विकासको प्रगतिहरु आम नागरिकले महसुस गर्न सक्ने लक्ष्य लिईएको छ ।

२.३. उदेश्य

सूमा गाउपालिका बासिले एक वर्ष भित्रमा आफ्नो जिवनस्तरमा परिवर्तन भै दैनिक जिवनयापनमा सहजता भएको महसुस गर्नेछन् ।

२.४. अपेक्षित उपलब्धि

आ.व. २०७४।०७५ अन्त्य सम्ममा देहायका उपलब्धिहरु हासिल गर्न सकिने अपेक्षा राखिएको छ ।

- ✓ सडक सञ्जालको विस्तार , स्तरउन्नोति तथा सुरक्षित, गुणस्तरिय र भरपर्दो यातायातको पहुँचमा बृद्धि भएको हुनेछ ।
- ✓ गाउपालिकाको कार्यलय तथा वडा कार्यलयका भौतिक संरचनाहरुको निर्माण कार्य सुरु भै सेवा प्रवाहलाई सरल, प्रभावकारी र जनमुखि भएको हुनेछ ।
- ✓ उज्यालो सूमा अभियान सुरु भै सूमा गाउपालिकाका सबै क्षेत्रमा बिधुत सेवाको सुनिश्चता प्रदान गर्ने कार्यले तिब्रता प्राप्त गरी जलविधुत उत्पादनमा उल्लख्य प्रगति हासिल भएको हुनेछ ।
- ✓ सूमा गाउपालिका क्षेत्रमा स्वास्थ्य तथा शिक्षा क्षेत्रमा देखिएका कमिकमजोरीहरुलाई निवारण गर्दै गुणस्तरिय स्वास्थ्य सेवा तथा शिक्षाको व्यवस्था हुनेछ ।
- ✓ सूमा गाउपालिकामा गरिदै आएको परम्परागत कृषि प्रणालीमा सुधार ल्याई कृषक, युवा, लक्षित वर्ग लाभान्वित हुनेछन् ।
- ✓ विपत व्यवस्थापन पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गरिएको हुनेछ ।
- ✓ सार्वजनिक प्रशासनलाई चुस्त, दुरुस्त, पारदर्शि, जवाफदेहिता, भ्रष्टाचार मुक्त बनाउन गुनासो सुनुवाई संयन्त्रलाई प्रभावकारी बनाइ

सूर्मा गाउँपालिकाको पहिलो गाउँसभाका प्रमुख अतिथि, विशेष अतिथि,
उपस्थित सम्पूर्ण अतिथिगण,
गाउँसभाका सदस्यहरु,
सम्पूर्ण कर्मचारीहरु तथा
उपस्थित सम्पूर्ण बुबा, आमा, दाजु भाई तथा दिदीबहिनीहरु,

नेपालको संविधान, २०७२ जारी भई उक्त संविधानले व्यवस्था गरे बमोजिम देशमा संघीयता कार्यान्वयनमा आएको छ । लामो समयसम्मको आम नेपाली जनताको प्रतीक्षा, दश वर्षे सशस्त्र संघर्ष, २०६२/६३ को जनआन्दोलन, मधेश आन्दोलन, दुईपटकसम्म भएको संविधानसभाको निर्वाचन भई जनताका प्रतिनिधिले नै संविधानको निर्माण गरी जारी भइसकेर हाल कार्यान्वयनमा रहेको छ । संविधानले सुनिश्चित गरेका प्रावधानहरुलाई अक्षरसः पालना गर्ने क्रममा स्थानीय तहको निर्वाचन, २०७४ सम्पन्न भईसकेर आज हामी सूर्मा गाउँपालिकामा स्थानीय सरकारको रूपमा रही यो कार्यक्रममा वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा निकै हर्षविभोर भएका छौं । देशलाई यस स्थितिमा ल्याइपुर्याउन आफ्नो प्राणोत्सर्ग गर्ने सम्पूर्ण महान सहीदहरु, जनआन्दोलनका घाइतेहरु, द्वन्द्वपीडितहरु तथा देशमा गणतन्त्र स्थापना तथा संघीयता स्थापना गर्न अहम् भूमिका खेल्ने सम्पूर्ण ज्ञात अज्ञात व्यक्तिहरुलाई स्मरण गर्न चाहन्छौं । संघीयता र स्थानीय सरकार मार्फत गाउँगाउँमा सिंहदरबार, आफ्नो गाउँ आफैं बनाउँ जस्ता कार्यक्रमहरुलाई मुर्तरुप दिने जिम्मेवारी हाम्रो काँधमा आएको छ । यो हाम्रो लागि अवसर र चुनौति दुवै हो । अधिकार, स्रोत साधन, बजेट, उत्तरदायित्व र जवाफदेहिता समेत स्थानीय तहमा स्थानान्तरण भई तल्लो निकायलाई अधिकारसम्पन्न बनाउने प्रयास गरिएको छ, जुन स्वागतयोग्य छ ।

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरु,

अब म यस सूर्मा गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहन्छु ।

१. विगत १९ वर्षदेखि रिक्त स्थानीय तहको निर्वाचन भई जनप्रतिनिधि विहीन अवस्थाको अन्त्य भएको छ । अबका दिनमा सूर्मा गाउँपालिकाको स्थानीय सरकारले विकट भौगोलिक अवस्थितिमा रहेको यस गाउँपालिकामा सर्वसाधारण जनताले प्रत्यक्ष अनुभूत गर्ने खालका योजना तर्जुमा गर्ने, स्थानीय जनतालाई योजना तर्जुमा साथै कार्यान्वयनमा प्रत्यक्ष सहभागी गराउने, मागमा आधारित यस क्षेत्रको माटो सुहाउँदो कार्यक्रम तथा विकास गतिविधिहरु सञ्चालन गरी यस क्षेत्रका जनताको गरिवी न्यूनीकरण गर्ने तथा **“दीगो विकास र सुशासनको लहर : सूर्मा गाउँपालिका बासीको रहर”** प्रमुख नीति लिएको छ ।

२. रिठापाटा सूर्मा सडकको पूर्वाधार विकास गर्न निकै कठिन छ । अबको दिनमा सडक निर्माण गरी गाउँगाउँमा बाटो ल्याउने तर्फ विशेष प्राथमिकता दिइने छ । सडकको विकासले यस क्षेत्रका जनताको आधारभूत आवश्यकता पुरा गर्न वजारको व्यवस्था भई पुँजी परिचालनमा समेत ठोस मद्दत पुग्ने विश्वास लिइएको छ, एवम् गाउँपालिकामा पूर्वाधार विकास गरी समृद्ध बनाउने क्रममा क्रमशः गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका काठेपुलहरुलाई विस्थापित गर्दै भोलुंगेपुल निर्माणतर्फ ध्यान केन्द्रित गरिनेछ ।

३. यस गाउँपालिकाको भित्री क्षेत्रमा रहेका गाउँबस्तीहरूमा यातायात सुविधाको लागि आगामि दिनमा विशेष जोड दिईनेछ । साथै मुख्य सडकखण्डको छेउछाउमा रहेका साना सडकहरूको निर्माण तथा मर्मत कार्यलाई उच्च प्राथमिकतामा राखीनेछ ।

४. सूर्मा गाउँपालिकामा कृषि अन्न तथा वालीहरू उत्पादनको लागि मौसम प्रतिकुल छ । यस क्षेत्रमा अनुकूल समयमा उत्पादन हुने आलु, गहुँ, जौ, उवा, फापर, कोदो, मकै लगायतका अन्नको उत्पादन बढाउने तर्फ आवश्यक कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ । पशुपालनको रूपमा भेडा, च्यांग्रा तथा चौरी गाईको व्यवसायिक उत्पादन गरी पशुजन्य उत्पादन अभिवृद्धि गर्नुका साथै निर्यात गर्नेतर्फ कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ । साथै पशुपालनको लागि आवश्यक विभिन्न सन्दर्भसामग्रीहरू तथा कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।

५. सूर्मा गाउँपालिकाको सम्पूर्ण क्षेत्र नेपालको उत्कृष्ट पर्यटकीय गन्तव्य हो । यस गाउँपालिकामा सूर्मासरोवर ताल, सूर्मा मन्दिर, दह ताल, धौलदेउ मन्दिर, शिव मन्दिर, तपोवन, धानसेरा, पार्थि, जलजला, चाँदेशिखर हिमाल लगायतका धार्मिक तथा प्राकृतिक मनोरम स्थानहरू रहेका छन् । यस क्षेत्रमा रहेका ऐतिहासिक मन्दिरहरूको संरक्षण गरिनेछ । सूर्मासरोवर ताल हेर्न आउने स्वदेशी तथा विदेशी पर्यटकहरू, ट्रेकिङको लागि आउने बहुसंख्यक विदेशीहरू तथा अनुसन्धानको लागि आउने भक्तजनहरू तथा अनुसन्धानकर्ताहरूको संख्यालाई पाँचवर्ष भित्र उल्लेखनीय रूपमा बृद्धि गराउने नीति लिइएको छ । त्यसका लागि पर्यटकहरू आउने पर्यटकीय मार्गहरूको बाटो सुधार गर्ने, होटल तथा अन्य सेवा उद्योगहरूको संख्या बृद्धि गर्ने, पर्यटन व्यवसाय गर्ने व्यक्ति तथा संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन गर्ने, ट्रेकिङ रुटमा सेल्टर हाउस निर्माण गर्ने, पदयात्रीहरूको जानकारीका लागि ठाउँठाउँमा पर्यटकीय जानकारीहरू, उचाई तथा उक्त क्षेत्र भ्रमण गर्दा अपनाउनुपर्ने सावधानी तथा पुर्वतयारीका वारेमा जानकारी सहितका बोर्डहरू राख्ने कार्य आगामि आर्थिक वर्षभित्र सम्पन्न गरिनेछ । यस क्षेत्रको सांस्कृतिक तथा स्थानीय कलाकृति, मौलिक साँस्कृतिक परम्परा तथा रितिरिवाजको राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रचार प्रसार गर्नका लागि डकुमेन्ट्री निर्माण गर्ने, सामाजिक सञ्जालबाट प्रचारप्रसार गर्ने तथा राष्ट्रिय टेलिभिजनबाट प्रसारण गर्ने लगायतका कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिनेछ ।

६. उर्जा विकासको महत्वपूर्ण पुर्वाधार हो । यस गाउँपालिका क्षेत्रभित्र विगतमा सौर्यवती तथा सुधारिएको चुलोको प्रयोग गरिएको छ, जुन असाध्यै सराहनीय छ, वातावरणमैत्री उर्जाको प्रयोगमार्फत यस गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाउन प्रयासरत सम्पूर्ण दातृ संस्था, नेपाल सरकार, कर्णाली उज्यालो कार्यक्रम, यस क्षेत्रका सम्पूर्ण जनता तथा सरोकारवालाहरूलाई धन्यवाद समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु । आगामी दिनमा समेत विपन्न जनताहरूलाई सौर्यवती वितरण गर्ने, सुधारिएको धुँवारहित चुलो वितरण गर्ने, सो सम्बन्धमा प्रचारप्रसार गर्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

७. विगतमा यस क्षेत्रमा सञ्चालीत रहेका जेउडेगाड, जेब्रेगाड, जेउडेगाड दोश्रो लगायतका स्थानीय लघु जलविद्युत आयोजनको स्तरोन्ती गर्नको लागि उर्जा मन्त्रालय, नेपाल विद्युत प्राधिकरण तथा अन्य दातृ निकायहरूसँग सहकार्य गरी यस गाउँपालिकाको अवको सेलागाड लघु जलविद्युत उत्पादन तर्फ केन्द्रित हुनेछ । यसका साथै लघु जलविद्युत र हावावाट चल्ने विद्युत आयोजना सञ्चालनका लागि समेत सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ ।

८. आजको युग सुचना र सञ्चारको युग हो । सुचना र सञ्चार प्रविधिविना समृद्धिको परिकल्पना गर्न सकिँदैन । जडान भइसकेका VSAT प्रविधिका अधिकांश टेलिफोन केन्द्रहरू चालु अवस्थामा

छैनन् । जडान भएका टेलिफोनहरूलाई चालु अवस्थामा ल्याउनका लागि नेपाल टेलिकमसँग ताकेता गरि राखिएको छ । ठुलाचौर डाँडामा रहेको नेपाल टेलिकमको संचार प्रशारणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । यस तर्फ कम्तीमा पनि एउटा वडामा एउटा टेलिफोन जडान गर्नेतर्फ आवश्यक पहलकदमी गरिनेछ । नेपाल टेलिकमको जिएसएम टावर राखी मोबाईल सेवा सुचारु गर्ने तर्फ समेत पहल गरिनेछ । सूर्मा गाउँपालिकाको विकट भुगोलमा ईन्टरनेट सहितको सुचना प्रविधिको विकासका सम्भावनाबारे राष्ट्रिय आविष्कार केन्द्रका प्रमुख महावीर पुनः सँग समन्वय गरिनेछ ।

९. यस क्षेत्रमा रहेका दलित, अल्पसंख्यक, अपांग, महिला लगायत लक्षित वर्गका लागि सशक्तिकरण गर्ने खालका कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ । लैंगिक विभेदमार्फत महिलाको स्थान समाजमा पुरुषभन्दा न्युन छ, उनीहरूलाई समाजको मुलधारमा ल्याउने, घरको निर्णय प्रक्रियामा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्ने, आफुले संविधान तथा कानून बमोजिम पाउने हक अधिकारबारे जानकारी गराउने लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । अवको विकास अपांगमैत्री, बालमैत्री, महिलामैत्री बनाउनेतर्फ नीति अङ्कित गरिनेछ । अपांगता भएका बालबालिकाको लागि विद्यालयमा छात्रवृत्ति दिने, अपांगहरूलाई सरकारले दिने गरेको सामाजिक सुरक्षावापतको रकम पाएनपाएको सम्बन्धमा खोजी गरी नपाएको खण्डमा पाउने व्यवस्था गरिनेछ । दलित समुदायलाई गरिदै आएको सामाजिक विभेदको अन्त्य गर्ने खालका कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याइनेछ ।

१०. सामाजिक सुरक्षा प्राप्त गर्ने व्यक्तिहरूको विवरण अद्यावधिक गरिनेछ । यस कार्यक्रम संघीय सरकार मार्फत सञ्चालन हुने भएपनि लाभग्राहीहरूको विवरण अनलाइन अद्यावधिक गर्नुका साथै सामाजिक सुरक्षा रकम समयमा नै प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

११. गाउँपालिका भित्रका जनतालाई सुरक्षित खानेपानीको प्रवन्ध मिलाउनका लागि पहल गरिनेछ । खानेपानीको अभाव भएका वस्तीहरूमा स्वच्छ खानेपानीको सुविधा उपलब्ध गराउन खानेपानी आयोजनाहरू सञ्चालन गरिनेछ । फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने, खानेपानीको शुद्धीकरण गरेर मात्र पिउने, सरसफाईमा ध्यान दिने संस्कारको विकास गर्ने तथा यस सम्बन्धमा 'सफा र स्वच्छ खानपान, सूर्मा गाउँपालिकाको शान' नारा लाई मुर्तरूप दिन कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ ।

१२. यस क्षेत्रको जीवनबुटीको रूपमा रहेको महत्वपूर्ण जडिबुटी यासागुम्बा संकलन कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्ने तर्फ पहल गरिनेछ । यस समयमा यासागुम्बा संकलन गर्न जाने व्यक्तिहरूको सुरक्षा, स्वास्थ्योपचार लगायततर्फ ध्यान दिइनेछ । यासागुम्बाको व्यवस्थित बजारको खोजी गर्ने र उचित मुल्य प्राप्त गर्नका लागि पहल गरिनेछ । यस क्षेत्रमा पाइने महत्वपूर्ण तथा बहुमुल्य जडिबुटीहरूको संकलन, प्रशोधन र बजारीकरणका लागि विभिन्न निकायसँग सहकार्य र समन्वय गरी उचित व्यवस्था गर्ने तर्फ ध्यान केन्द्रित गरिनेछ ।

१३. यस गाउँपालिका क्षेत्रमा १६ वटा आधारभूत तथा तीन माध्यमिक विद्यालय (कक्षा १० र १२ सम्म) सञ्चालनमा रहेका छन् । अधिकांश विद्यालय प्रत्यक्ष जनसमुदायको अनुदानमा चलिरहेको छ । यस क्षेत्रमा माध्यमिक शिक्षाका लागि विद्यालयको स्तर गुणस्तरिय नहुँदा समस्या सिर्जना भएकाले माध्यमिक विद्यालयको स्तर उन्नतिका लागि पहल गरिनेछ । यस क्षेत्रका सामुदायिक विद्यालयमा कार्यरत स्थायी शिक्षकहरूलाई विद्यालयमा नै टिकाइराख्न विविध कार्यक्रमहरू ल्याइने छ । विद्यालयभन्दा बाहिर रहेका बालबालिकालाई विद्यालय क्षेत्रभित्र ल्याउनका लागि भर्ना कार्यक्रमहरू, अभिभावकको लागि जनचेतना कार्यक्रमहरू ल्याइनेछ । शिक्षाको संरचना पनि गाउँपालिकामा आइसकेको छ । विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम, सबैका लागि शिक्षा, जीवनपर्यन्त शिक्षा, प्रौढ

शिक्षा, चेलीवेटी शिक्षा, युवा शिक्षा, लगायतका कार्यक्रमहरूलाई अगाडि ल्याइनेछ । बालबालिकाको लागि आउने दिवा खाजा कार्यक्रम, बालमैत्री स्थानीय शासन कार्यक्रम लगायत बालमैत्री विद्यालय, खेलौं सिक्दै लगायतका कार्यक्रमहरूलाई समावेश गर्दै लगिनेछ । विद्यालयको पुर्वाधार विकास, जनसमुदायको अनुदानलाई गाउँपालिका मार्फत ल्याउने, शिक्षकको पेशागत हकहित तथा कामप्रतिको प्रतिवद्धतामा वृद्धि गरी यस क्षेत्रको साक्षरता दर वृद्धि गर्नेतर्फ ध्यान केन्द्रित गरिनेछ ।

१४. जहाँका जनता स्वस्थ हुन्छन्, त्यस ठाउँको विकास छिटो हुन्छ भन्ने मान्यतालाई आत्मसात गर्दै यस क्षेत्रमा स्वास्थ्य सेवा अभिवृद्धि गर्नेतर्फ पहल गरिनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्रमा स्वास्थ्य चौकि २ वटा, बर्थिङ सेन्टर २ वटा मात्र भएकोमा यस क्षेत्रमा स्वास्थ्य चौकि स्थापना गर्नका लागि पहल गर्नुका साथै स्वास्थ्य कर्मीको बसाईलाई टिकाइराख्न उचित कार्यक्रमहरू सुरुवात गरिनेछ । नेपाल सरकारको नागरिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रम, म स्वस्थ मेरो गाउँपालिका स्वस्थ जस्ता कार्यक्रमहरूलाई अगाडि ल्याइनेछ । स्वास्थ्य कार्यालयको संरचना समेत यस कार्यालयमा आउने प्रतिवद्धता भइसकेकोले उक्त स्वास्थ्य कार्यालय मार्फत भएका सम्पूर्ण कार्यक्रमलाई अक्षरसः पालना गरिनेछ । गाउँपालिकालाई पुर्ण खोपयुक्त, पुर्ण सरसफाईयुक्त बनाउनाका साथै बाल मृत्युदर तथा मातृमृत्युदर घटाउन महिला स्वयंसेविकाहरू परिचालन गर्न थप पहल गरिनेछ । युवा युवतीहरूको लागि यौन तथा एच.आइ.भि. एडस शिक्षा, सरुवा रोगहरूको नियन्त्रणका लागि प्रचारप्रसार लगायतका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

१५. यस गाउँपालिका क्षेत्रमा बैंक तथा वित्तिय संस्थाहरू सञ्चालनमा छैनन् । आगामी वर्षमा नेपाल राष्ट्र बैंकको नीति तथा देशका सम्पूर्ण स्थानीय तहमा वित्तिय संस्था खोल्ने सरकारको घोषणालाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सहजीकरण गरिनेछ साथै गाउँस्तरमा विभिन्न समुहमार्फत वचत गर्ने बानी बसाल्ने, ऋण लिएर लगानी गर्ने लगायतका कार्यमा सहजता ल्याउन स्थानीय स्तरमा सहकारी समुहहरू गठन गर्ने नीति लिइनेछ । वचत वृद्धि, पुँजी निर्माण, ऋण परिचालन मार्फत आम जनताको जीवनस्तरमा सुधार गर्ने तर्फ पहल गरिनेछ ।

१६. कार्यालयले आफै र आफ्नो मातहतका कार्यालयहरू मार्फत प्रवाह गर्ने सेवाको प्रभावकारिता, गुणासो व्यवस्थापन, सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परिक्षण, नागरिक वडापत्र, सुचनाको हकको प्रत्याभूति, पारदर्शिता, जवाफदेहिता, भ्रष्टाचार निवारण लगायतका कार्यहरू मार्फत सुशासन अभिवृद्धि गर्ने खालका कार्यहरूलाई उच्च प्राथमिकताका साथ कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।

१७. यस गाउँपालिका तथा अन्तर्गत काम गर्ने कर्मचारीहरूलाई काम गर्ने खालको वातावरण सिर्जना गरिनेछ, यस क्षेत्रमा कर्मचारी सँधै बस्ने, गाउँवासीको पीरमर्का सुन्ने, जनताको सेवाभाव जागृत गराउने र गाउँपालिकाका निर्णयहरूलाई अक्षरसः कार्यान्वयनमा ल्याउनका लागि तत्पर हुने अवस्थाको सिर्जना हुने वातावरण मिलाइनेछ । विकट भौगोलिक क्षेत्रमा आई काम गर्नुपर्ने बाध्यता भएकाले यथासक्य प्रोत्साहन भत्ताको व्यवस्था मिलाउनेतर्फ पहल गरिनेछ ।

१८. यस गाउँक्षेत्रका युवाहरूमा बेरोजगारीको दर उच्च छ, सक्रिय जनसंख्याको हिस्सा उच्च हुँदा पनि उक्त युवा जनशक्तिलाई रोजगारी प्रदान गर्न नसकिँदा एकातर्फ गरिबी न्युनीकरण हुन सकिरहेको छैन भने अर्कातर्फ उपलब्ध स्रोत साधनका समुचित परिचालन हुन नसकेको तीतो यथार्थ हाम्रो सामु छ । युवाहरूलाई उपलब्ध स्रोत साधनको परिचालन गरी रोजगारी सिर्जनामार्फत गरिबी न्युनीकरण गर्ने, युवाहरूलाई सिर्जनात्मक कार्यहरूमा उत्प्रेरित गर्ने, खेलकुदतर्फ प्रोत्साहन गर्ने खालका युवालक्षित कार्यक्रमहरू ल्याइने छ ।

१९. जलवायु परिवर्तनले विश्वलाई नै चुनौति दिइरहेको वर्तमान परिप्रेक्ष्यमा जलवायु परिवर्तनलाई तल्लो तहबाट नै सामना गर्ने खालका गतिविधीहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । जलवायु अनुकूलित विकास कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी हरित अर्थतन्त्रको प्रवर्द्धन गर्न पहल गरिनेछ । यस क्षेत्रमा लामो समयसम्म हिउँ जमिरहने भएकाले यस क्षेत्रमा हुने खालका विरुवाहरू वृक्षारोपण गर्ने, सोको लागि संभाव्यता अध्ययन गर्ने, बोट विरुवा काट्न नदिने जंगली जीवजन्तुको अवैध हत्या, चोरी सिकारी तथा हाडखोडको अवैध पैठारीलाई रोक्न प्रशासनसँग सहकार्य गरी कडा कानुनी व्यवस्था गरिनेछ । वातावरणीय सन्तुलन र मानवीय सुरक्षा लगायतका विषयमा कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ । प्राकृतिक प्रकोपसँग जुध्न सक्ने खालका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, नदीनियन्त्रण, पहिरो नियन्त्रण, जलाधार संरक्षण, फोहोरमैला व्यवस्थापन, जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण लगायतका विषयलाई महत्वका साथ सम्बोधन गरिनेछ ।

२०. यस वर्षलाई सूमा गाउँपालिकाको बजेट कार्यान्वयन वर्षको रूपमा मनाइनेछ । गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका लागि तय गरिएको राजश्व उठाउने तर्फ पनि उत्तिकै पहल गरिनुका साथै यस क्षेत्र हिउँदमा हिउँ जम्ने र वस्न गाह्रो हुनाले आर्थिक वर्षको शुरुमा नै योजना बनाएर काम गर्न शुरु गर्ने र समयमा नै गाउँपालिकाका कार्यक्रमहरू सम्पन्न गरिनेछ ।

२१. यस सूमा गाउँपालिकामा जनतालाई प्रत्यक्ष असर पर्ने शान्ति सुरक्षाको प्रत्याभूती दिने उद्देश्यले यस गाउँपालिकामा जाडरक्सी, जुवातास, खाने, होहल्ला गर्ने, विक्रिवितरण गर्ने, ओसारप्रसार गर्ने, खेल्ने खेलाउने सम्बन्धीत व्यक्तिलाई कडाभन्दा कडा सजाय गर्ने गाउँकार्यपालिकाको निर्णयलाई पुर्ण रूपमा कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

२२. यस बझाङ जिल्लामा रहेको छाउपडि प्रथा तथा बाल विवाहलाई निर्मुल पार्नको लागि यस सूमा गाउँपालिका क्षेत्र भित्र जनचेतनाका कार्यक्रम तथा कडा कानुन ल्याई सो कुरालाई कायान्वायनमा ल्याइने छ ।

२३. यस सूमा गा.पा. क्षेत्र भित्र रहेका विभिन्न वडाको दलित तथा पिछडिएका बासिन्दाको लागि दलित वस्तीमा माध्यमिक विद्यालयको व्यवस्थापन गरिनुका साथै लक्षित बर्गका जनताको सामाजिक विकासका लागि आवास योजना तथा विशेष कार्यक्रमहरू ल्याई शिघ्रातिशिघ्र कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ ।

२४. यस सूमा गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका युवाहरूका लागि खेलकुदको विकास तथा स्वरोजगारका कार्यक्रमहरूलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि आगामि दिनमा युवा लक्षित कार्यक्रमको लागि संघ सरकार तथा प्रदेश सरकार सँग पहल गर्दै स्थानिय तहको युवा सक्रियतालाई चलायमान गर्ने नीति लिइनेछ ।

२५. यस क्षेत्रमा रहेका विरामी तथा घाइतेहरूको आकस्मीक सुरक्षाको लागि आगामि आ.व. भित्रमा एउटा एम्बुलेन्सको व्यवस्थापनलाई उच्च प्राथमिकतामा राखिनेछ ।

२६. सूमा गाउँपालिकाको सार्वार्ङ्गीण विकास विजयी भएका पदाधिकारीले मात्र गरेर नपुग्ने भएकाले समग्र सूमा बासिको साथ र सहयोगको अपेक्षा राखेका छौं ।

धन्यवाद

गाउँसभाको प्रस्तावहरु:

१. सूमा गाउँपालिकाको पदाधिकारीहरुको आचारसंहिता, २०७४
२. सूमा गाउँपालिकाको विनियोजन विधेयक, २०७४
३. सूमा गाउँपालिकाको अर्थ विधेयक, २०७४
४. न्यायिक समितिको गठन
५. चालु आ.व. २०७४।७५ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम
६. वार्षिक बजेट २०७४।७५ प्रस्तुत
७. विषयगत कार्यालयको अपुग रकम
८. वडा कार्यालय र वडा स्वास्थ्य चौकी राख्ने
९. बैठक भत्ता तथा कर्मचारीलाई बजेट निर्माणमा सहयोग बापतको लागि प्रोत्साहन दिने
१०. सूमा गा.पा.का दुई का. स.को करार थप र तलब
११. गत आ.व. २०७३।७४ गाउँपालिकाको खर्च अनुमोदन

निर्णयहरु :

१. प्रस्ताव नम्बर १ माथि छलफल हुदाँ यस अधिको कार्यपालिकाको बैठकबाट पास भएको सूमा गाउँपालिकाको पदाधिकारीहरुको आचार संहिता, २०७४ लाई सम्पूर्ण उपस्थित गाउँसभा सदस्य बाट अनुमोदन गरियो ।
२. प्रस्ताव नम्बर २ माथि छलफल गर्दा सूमा गाउँपालिकाको आ.व. २०७४।७५ को सेवा र कार्यहरुको लागि सञ्चित कोषबाट रकम खर्च गर्ने अधिकार दिन र सो रकम विनियोजन गर्नको लागि ल्याईएको विनियोजन विधियकलाई अनुमोदन गरि सूमा गाउँपालिकाको विनियोजन ऐन,२०७४ लाई अनुमोदन गरियो ।
३. प्रस्ताव नम्बर ३ माथि छलफल गर्दा यस सूमा गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावहरुलाई कार्यान्वयन गर्न केही कर, शुल्क र दस्तुर लगाउन, लगाई राखेकोलाई चालु राख्न, हेरफेर गर्न आवश्यक भएकाले प्रस्ताव भएको अर्थ विधेयकलाई अनुमोदन गरि आर्थिक ऐन, २०७४ पारित गरियो ।
४. प्रस्ताव नम्बर ४ माथि छलफल गर्दा नेपालको संविधानको भाग १७ मा रहेको स्थानिय कार्यपालिकाको कामकारवाही अन्तर्गत कानून बमोजिम आफ्नो अधिकार क्षेत्र भित्रका विवाद निरुपण गर्न गाउँपालिकाले प्रत्येक गाउँपालिकामा गठन गर्नु पर्ने न्यायिक समितीको संयोजकको रुपमा यस गा.पा. का उपाध्यक्ष श्री समिता कुमारी बोहरा पूजारालाई समितीको संयोजक तोकियो र अन्य दुई

सदस्यको चयन लाई उपाध्यक्षको विवेक अनुसार गाउँसभाका सदस्यहरु मध्ये बाट छनौट गरिने निर्णय पारित गरियो ।

५. प्रस्ताव नम्बर ५ माथि छलफल गर्दा चालू आ.व. २०७४।७५ को लागि यस सूमा गाउँपालिकाको प्रथम गाउँसभाको पहिलो दिन अध्यक्षबाट प्रस्तुत भएको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रममा केही बुदाँहरु थम गरि जम्मा २६ बुदे नीति तथा कार्यक्रम पारित गरियो ।

६. प्रस्ताव नम्बर ६ माथि छलफल गर्दा यस सूमा गाउँपालिकाको यस चालू आ.व. २०७४।७५ को लागि जम्मा १५,३९,६७,०००। -अक्षरुपी रु पन्ध्र करोड उन्चालीस लाख सतसठ्ठी हजार) को बजेट प्रस्तुत गरि गाउँसभाबाट पारित गरियो ।

७. प्रस्ताव नम्बर ७ माथि छलफल गर्दा यस सूमा गा.पा.लाई कार्यक्षेत्रमा खटिएका विभिन्न विषयका विषयगत शाखाको कर्मचारीबाट माग भई आएको थप बजेटका लागि अपुग रकम सम्बन्धित निकायका जिल्ला स्थित कार्यालयमा माग गर्ने भन्ने निर्णय पारित गरियो ।

८. प्रस्ताव नम्बर ८ माथि छलफल गर्दा वडा नं. १ को वडा कार्यालय मल्लो पुदालीमा राख्ने र सो वडाको स्वास्थ्य चौकी पनि सोही ठाँउमा राख्ने , वडा नं. ३ को स्वास्थ्य चौकी भवन गोतन्नामा राख्ने, वडा नं.४ को वडा भवन साविक सूमा गा.वि.स. भवनको आसपासमा राख्ने, वडा नं. ५ को वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकी चौड मा राख्ने निर्णय गरियो ।

९. प्रस्ताव नम्बर ९ माथि छलफल गर्दा यस सूमा गाउँपालिकाको विभिन्न बैठक तथा वडा कार्यालयको बैठक बापतको रकम एक बैठकको लागि रु १०००। -एक हजार मात्र) दिने र यस आ.व.को बजेट निर्माण कार्यका लागि खटिएका कर्मचारीहरु क्रमशः मोहन सिंह दर्जी , शीवराज उपाध्याय, घनश्याम रोकाया , दानबहादुर जेठारा, वीरबल बोहरा, दानबहादुर बोहरा र विस्नबहादुर लकण्डी लाई निजले खाईपाई आएको मासिक तलबको १० दिन बराबरको रकम प्रोत्साहन स्वरुप दिने निर्णय गरियो ।

१०. प्रस्ताव नम्बर १० माथि छलफल गर्दा यस सूमा गाउँपालिकामा कार्यरत कार्यालय सहयोगीहरु श्री दानबहादुर बोहराको तलब रु १२८००। र श्री विस्नबहादुर लकण्डीको मासिक तलब रु ११८००। दिई दशै खर्च र पोसाक भत्ता समेत दिने निर्णय गरियो ।

११. प्रस्ताव नम्बर ११ माथि छलफल गर्दा गत आ.व. २०७३।७४ को गाउँपालिकामा प्राप्त एक करोड रकम मध्येको सशर्त अनुदान चालु तर्फको शिर्षकमा रहेको वीस लाख मध्ये १५,१४,९५९.२० (रु पन्ध्र लाख चौध हजार नौ सय उन्नासाठी रुपैया वीस पैसा) खर्च भएको र सशर्त अनुदान पूँजी तर्फको रु असी लाख मध्ये रु २९९८९३०.५८ (रु उन्तीस लाख अन्ठानब्वे हजार नौ सय तीस रुपैया अन्ठाउन्न पैसा) खर्च भई, चालु र पुजीगत तर्फको एकमुष्ट जम्मा खर्च रु ४५,१३,८८९.७८ (पैतालीस लाख तेह्र हजार आठसय उन्नानब्वे रुपैया अठत्तर पैसा) खर्च भएको र सञ्चीत कोषमा बाँकी रकम रु ५४,८६,११०.२२ (चौवन्न लाख छयासी हजार एकसय दश रुपैया बाइस पैसा) आगामी आ.व. २०७४।७५ को लागि मूल खाता ग ४ ४११३०४०१८१०८ मा सञ्चीत भएको कार्यलाई गाउँसभाबाट अनुमोदन गरियो ।

१२. यस सूमा गाउँपालिकाका ५ वटै वडाका वडा कार्यालय सञ्चालन गर्नका लागि कुनै पनि भवन नभएको हुँदा मिति २०७४ साल श्रावण देखि लागु हुने गरि उपर्युक्त घर भाडामा दिने निर्णय पारित गरियो।

१३. यस सूमा गाउँपालिकामा कम्प्युटर सम्बन्धि कामकाज गर्नको लागि कम्प्युटर अपरेटर नभएको हुँदा कम्प्युटर सम्बन्धि काम गर्नका लागि दैनिक ज्याँलादारीमा कन्टेजेन्सिबाट पारिश्रमिक पाउने गरि मिति २०७४ असोज १ गते बाट लागु हुने गरि यस सूमा गाउँपालिका वडा नं. २ बस्ने श्री हरिचन्द्र बोहरालाई कामकाज गर्न लगाउने निर्णय पारित गरियो ।

आ. व. २०७४/०७५ को अनुमानित आय व्ययको विवरण (रु. हजारमा)

शीर्षक	आ. व. २०७२/७३ कोयथार्थ	आ. व. २०७३-७४ कोसंशोधित अनुमान	आ. व. २०७४/७५ कोअनुमान
आय:		०	१५९४५३
राजस्व:		०	९१०
आन्तरिक राजस्व			०
राजस्व बाँडफाँडबाट प्राप्त रकम			०
अन्य आय			०
नेपाल सरकार अनुदान			१५३०५७
अन्तर सरकारी वित्तीयहस्तान्तरण		०	११७६९६
नेपाल सरकारबाट प्राप्त			११७६९६
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त			०
अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त			०
अन्य संस्थाबाट प्राप्त			०
सशर्त अनुदान			३५३६१
नेपाल सरकारबाट प्राप्त			३५३६१
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त			
अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त			
अन्य संस्थाबाट प्राप्त			
समपुरक अनुदान			०
नेपाल सरकारबाट प्राप्त			
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त			
अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त			
अन्य संस्थाबाट प्राप्त			
विशेष अनुदान			०
नेपाल सरकारबाट प्राप्त			
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त			
अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त			
अन्य संस्थाबाट प्राप्त			
जनसहभागिता:		०	०

	नगद सहभागिता			०
	श्रम तथा वस्तुगतसहायता			०
	आल्या १ग-४ सञ्चित कोष०			५४८६
	व्यय:		०	१५९४५३
	चालु खर्च			२९८००
29	पूँजिगतखर्च			९४२९२
	सशर्त अनुदान खर्च			३५३६१
	बजेट बचत (+) / न्यून १०			०

वित्तीय व्यवस्था			०	०
	खुद ऋण लगानी		०	०
	ऋण लगानी (-)			
	ऋण लगानीको सावॉफिर्ता प्राप्ती (+)			
	खुद शेयर लगानी		०	०
	शेयर लगानी (-)			
	शेयर बिक्रीबाट लगानीफिर्ता प्राप्ती (+)			
	खुद ऋण प्राप्ती		०	०
	ऋणको साँवा भुक्तानी १०			
	ऋण प्राप्ती (+)			

अन्तिम बजेट बचत १० न्यून (-)				०
-------------------------------------	--	--	--	---

नोट- राजस्वका शिर्षकहरु नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ ।स्थानीय तहका राजस्व शिर्षकहरु नतोकिए सम्म यसै वमोजिम गर्ने ।

विषय क्षेत्रगत बजेटको अनुमानित सीमा

क्र.सं.	शीर्षकको नाम	रकम
१	आर्थिक विकास	५%
२	सामाजिक विकास	३५%
३	पूर्वाधार विकास	४९%
४	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	५%
५	संस्थागत विकास र सेवा प्रवाह	५.५%
६	वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन	०.५%
	जम्मा	१०० %

	<p>नोट : कुल आय रकम मध्ये (सशर्त अनुदान रकम बाहेक) चालु दायित्वहरूमा रकम विनियोजन गरेपश्चातको रकमलाई शत प्रतिशत मानेर विषय क्षेत्रगत तर्फ बजेट विनियोजन गरिनेछ ।</p>	
--	--	--

योजना तर्जुमाका लागि आधारहरू:

१. नेपालको संवधानको अनुसूची ८ र ९ मा उल्लिखित स्थानीय तहको एकल तथा साझा अधिकारको सूची,
२. नेपालको संवधानमा उल्लिखित मौलिक हकहरू,
३. नेपालको संविधान भाग ४ अतर्गतका राज्यका आर्थिक, सामाजिक विकास, प्राकृतिक श्रोतको उपयोग, वातावरण संरक्षण सम्बन्धि नीतिहरू,
४. नेपाल सरकारबाट स्वीकृत संघ, देश र स्थानीय तहको कार्यविस्तृतकरणको प्रतिवेदन,
५. संघीय तथा प्रदेश सरकारले अंगिकार गरेको आवधिक योजनाले लिएका नीति तथा प्राथमिकताहरू,
६. संघीय सरकारले अवलम्बन गरेका आर्थिक तथा वित्तीय नीतिहरू,
७. स्थानीय तहको आवधिक योजनाले तय गरेका प्राथमिकताहरू,
८. नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय नेपालले अन्तर्राष्ट्रिय जगतमा जनाएका प्रतिवद्धताहरू,
९. स्थानीय शासन संचालन ऐन र नियमावलीका प्रावधानहरू,
१०. स्थानीय तहका आवधिक योजनाहरू, क्षेत्रगत नीति, रणनीति, योजना तथा अध्ययन प्रतिवेदनहरू,
११. विकासका समसामयिक मुद्दाहरू जस्तै सामाजिक संरक्षण, दीगो विकास, जलवायु परिवर्तन र विपद व्यवस्थापन, खाद्य तथा पोषण सुरक्षा, लैंगिक सशक्तीकरण तथा समावेशी विकास, वाल मैत्रीस्थानीय शासन, वातावरण मैत्रीस्थानीय शासन, खुला दिसामुक्त तथा पुर्ण सरसफाई, उर्जा संकट लगायतका अन्तर सम्बन्धित विषयहरू ।
१२. स्थानीय तहले आवश्यक देखेका अन्य विषयहरू ।

आयोजना / कार्यक्रम प्राथमिकीकरणका लागि अबलम्बन गर्नुपर्ने आधारहरू:

१. आर्थिक विकास र गरिवी निवारणमा प्रत्यक्ष योगदान पुर्याउने,
२. उत्पादनमूलक र छिटो प्रतिफल दिने (ठुला आयोजनाको हकमा बढिमा ३ वर्ष भित्र समाप्त हुने),
३. राजस्व परिचालनमा योगदान पुर्याउने,
४. सेवा प्रवाह, संस्थागत विकास र सुशासनमा योगदान पुर्याउने,
५. स्थानीय श्रोत साधनमा आधारित भई जनसहभागितामा अभिवृद्धि गर्ने,
६. लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशीकरणको अभिवृद्धि हुने,

७. दिगो विकास, वातावरण संरक्षण र विपद व्यवस्थापनमा योगदान पुर्याउने,
८. समुदायलाई विपद तथा जलवायु परवर्तन उत्थानशिलबनाउने,
९. स्थान विशेषको संकृति र पहिचान प्रवर्द्धन गर्ने,
१०. स्थानीय तहले आवयक देखेका अन्य विषयहरू ।

बजेट तर्जुमा तथा कार्यान्वयनका लागि केही सुझावहरू

- १। वडास्तरीय कार्यसम्पादनमा प्रभावकारीता र गुणस्तरीयताका लागि वडाको लागि छुट्याइएको चालू खर्चमध्ये कर्मचारीको पारिश्रमिक तथा सुविधाको रकममध्ये बाहेक अन्य रकम वडाको खर्च खातामा जम्मा गरी वडा सचिवलाई पूर्ण रूपमा जिम्मेवार बनाइ वडास्तरबाटै खर्च गराउँदा प्रभावकारी हुने देखिन्छ ।
- २। यस गाउँपालिकामा गाभिएका विभिन्न विषयगत कार्यालयहरू, केन्द्रिय कार्यक्रमहरू एवं अन्य सरकारी तथा गैरसरकारी संस्थाहरूबाट संचालन हुन सक्ने कार्यक्रमहरू तथा बजेटको पूर्ण एवं विस्तृत विवरण प्राप्त नभैसकेकोले कार्यक्रममा दोहोरपना हुन नदिन सो को विवरण प्राप्त भइसकेपछि निर्णय गर्दै संशोधन तथा सुधार गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

गाउँपालिकाको कार्यालय

चालु खर्च

रु. हजारमा

उपभोग बजेट			
क्र.स.	बजेट शिर्षक नं.	खर्च शिर्षक	रकम
१.	२१,१११	कर्मचारी तलव	५,०००
२.	२१,११२	स्थानिय भत्ता	१,०००
३.	२१,११३	महगी भत्ता	१००
४.	२१,११४	फिल्ड भत्ता	०
५.	२१,११९	अन्य भत्ता	२,३००
६.	२१,१००	पदाधिकारी पारिश्रमिक	२,६००
७.	२१,१२१	पोषाक भत्ता	८०
जम्मा			११,०८०
कार्यालय सञ्चालन बजेट			
८.	२२,११२	सञ्चार महशुल	८००
९.	२२,१११	पानी तथा विजुली	१५०
१०.	२२,१२१	घरभाडा	९००
११.	२२,१२२	अन्य भाडा	१,०००
१२.	२२,२११	ईन्धन	२७०
१३.	२२,२१२	सञ्चालन तथा मर्मत सम्भार	८००
१४.	२२,२१३	दस्तुर तथा नविकरण वीमा खर्च	०
१५.	२२,३११	कार्यालय सम्बन्धि खर्च	१,८००
१६.	२२,३१४	इन्धन तथा अन्य	२००
१७.	२२,३१३	पुस्तक तथा सामाग्री खर्च	१००
१८.	२२,३२१	मर्मत सम्भार खर्च	४००
१९.	२२,४१०	सेवा र परामर्श खर्च	१००
२०.	२२,४१२	अन्य सेवा शुल्क	५००
२१.	२२,७११	विविध	२,०००
जम्मा			९,०२०
कार्याक्रम बजेट			
२२.	२२,५१२	कर्मचारी तालिम	६००
२३.	२२,६११	अनुगमन तथा मूल्याङ्कन खर्च	१,५००
२४.	२२,५२०	कार्यक्रम खर्च	८००
२५.	२१,१२३	औषधि खर्च	१,४००
२६.	२२,६१२	भ्रमण खर्च	१००
जम्मा			४,४००

कुल जम्मा रकम	२२,४५०
---------------	--------

सूर्मा गाउँपालिका

गाउँपालिकाको कार्यालय

आ.व. ०७४।०७५ को बजेट विनियोजन

रु.हजारमा

क्र.स.	आय विवरण	अनुमानित बजेट	क्र.स.	व्यय विवरण
क	नेपाल सरकार बाट प्राप्त अनुदान	१५,३०,५७	क	चालु खर्च
ख	गाउँपालिकाको सञ्चित कोषमा रहेको रकम	५,४८६	ख	पूँजिगत खर्च
ग	राजस्व बाँडफाडबाट प्राप्त रकम	०	१	मेसिनरी औजार खरिद
घ	आन्तरिक राजस्व	९१०	२	म्याचिड फन्ड
ङ	सशर्त अनुदान (विषयगत निकाय)	३,५३,६१	३	सूचना तथा प्रविधि विकास
			४.	वन तथा वातावरण प्रवद्धन
			५.	भौतिक पूर्वाधार तथा सामाजिक तर्फ
			६.	भैपरी आउने कोष
			७.	अन्य कोष
				जम्मा
			ग	आन्तरिक तर्फ
			१०.	विषयगत निकायको चालु तथा पूँजिगत खर्च
				जम्मा
	कुल आम्दानी	१५,९४,५३		कुल जम्मा खर्च

यस सूर्मा गाउँपालिका वडा नम्बर एक देखि पाँच सम्मका तपशिल बमोजिमका योजनाहरुलाई गाउँकार्यपालिकाको बैठकबाट अनुमोदन गरि गाउँसभामा लाने भन्ने निर्णय गरियो ।

वडा नम्बर १ बाट प्राथमिकिकरण भै आएका स्वीकृत योजनाहरु

क्र.स.	योजनाको नाम	ठेगाना	स्वीकृत रकम	कैफियत
१.	भूमिदेवी प्रा.वि. नाउला भवन मर्मत	सूर्मा १	४,००,०००।	
२.	सूर्मा प्रा.वि. विछाडा भवन मर्मत	सूर्मा १	३,००,०००।	
३.	टुडा खा.पा. निर्माण	सूर्मा १	९,००,०००।	क्रमागत
४.	पारी विछाडा खा.पा. निर्माण	सूर्मा १	३,००,०००।	
५.	कालीमाटी तटबन्धन निर्माण	सूर्मा १	१५,००,०००।	क्रमागत
६.	दय खा.पा. निर्माण	सूर्मा १	५,००,०००।	
७.	विछाडीगाड काठेपुल तथा बाटो निर्माण	सूर्मा १	२,५०,०००।	
८.	नाउला खा.पा. निर्माण	सूर्मा १	१०,००,०००।	
९.	बानकाडा खा.पा. निर्माण	सूर्मा १	१०,००,०००।	क्रमागत
१०.	परिकाट्टे खा.पा. मर्मत	सूर्मा १	५,००,०००।	
११.	बेवडी खा.पा. मर्मत	सूर्मा १	२,५०,०००।	
१२.	लुमण्ड खा.पा. मर्मत	सूर्मा १	२,५०,०००।	
१३.	पानलोटा खा.पा. निर्माण	सूर्मा १	२,५०,०००।	
१४.	चौड खा.पा. निर्माण	सूर्मा १	६,५०,०००।	
१५.	मूडुलीपाटी खा.पा. निर्माण	सूर्मा १	५,००,०००।	
१६.	बालपोषण (समपुरक कोष)	सूर्मा १	५०,०००।	
१७.	वडा कार्यालय भवन निर्माण	सूर्मा १	९,००,०००।	
१८.	सिलाजु तल्लो वेवडी खा.पा.निर्माण	सूर्मा १	२,५०,०००।	
१९.	घारहाल्ने खा.पा.निर्माण भुरा	सूर्मा १	२,५०,०००।	
२०.	दौलिचौर मा.वि. कम्प्युटर खरिद	सूर्मा १	३,५०,०००।	
	जम्मा रकम		१,०३,५०,०००।	

वडा नम्बर २ बाट प्राथमिकिकरण भै आएका स्वीकृत योजनाहरु

क्र.स.	योजनाको नाम	ठेगाना	स्वीकृत रकम	कैफियत
१.	भिया दुङ्गा खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	२५,००,०००।	
२.	किम्चौर सिचाई कुलो निर्माण	सूर्मा २	६,००,०००।	
३.	सकन्याडी खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	२,५०,०००।	
४.	ठौर खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	२,५०,०००।	
५.	मनडोगडी खा.पा. मर्मत	सूर्मा २	२,५०,०००।	
६.	विसौना खा.पा. मर्मत	सूर्मा २	२,५०,०००।	
७.	दलित प्रा.वि. गुरेना घेरबार निर्माण	सूर्मा २	३,५०,०००।	
८.	सेलडोगडी खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	२,५०,०००।	
९.	डोगडी खा.पा. मर्मत	सूर्मा २	३,२०,०००।	
१०.	तल्लो सेलसडी खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	२,५०,०००।	
११.	सिमस्याल खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	५,००,०००।	

१२	गुरेना खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	२,५०,०००।	
१३	ठुलाचौर काफ्लेसैन खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	६,३०,०००।	
१४	ईश्वर नि.मा.वि. भजनपाटा घेरबार निर्माण	सूर्मा २	२,५०,०००।	
१५	गजौन खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	२,५०,०००।	
१६	जेब्रेगाड लघुजलविद्युत मर्मत	सूर्मा २	५,००,०००।	
१७	गजौन खारपाल्ता खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	५,००,०००।	
१८	आधारभूत प्रा.वि. गजौन खा.पा., घेरबार निर्माण	सूर्मा २	७,००,०००।	
१९	स्वास्थ्य सामुदायिक सबसेन्टर भवन निर्माण	सूर्मा २	६,००,०००।	
२०	दलित बस्ती गुरेना खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	५,००,०००।	
२१	पटुडी खा.पा. मर्मत	सूर्मा २	२,५०,०००।	
२२	नघर दिपिचौर खा.पा. मर्मत	सूर्मा २	३,००,०००।	
२३	मुछान्ना पोखरीगडा खा.पा. निर्माण	सूर्मा २	२,५०,०००।	
२४	सल्याडी सामुदायिक वन विकासका लागि	सूर्मा २	२,५०,०००।	
२५	आधाबगर मा.वि. घेरबार निर्माण	सूर्मा २	५,५०,०००।	
२६	मनडोगडी देखि पूल सम्मको बाटो निर्माण	सूर्मा २	१,५०,०००।	
२७	सुगुरी पाताल बाटो मर्मत	सूर्मा २	१,००,०००।	
२८	नन्दा देवी प्रा.वि. भवन मर्मत	सूर्मा २	२,५०,०००।	
२९	धनीधारा ग्याँविन वाल निर्माण	सूर्मा २	३,००,०००।	
३०	पदाली खा.पा.निर्माण	सूर्मा २	३,००,०००।	
३१	काउली खोला खा.पा.मर्मत	सूर्मा २	२,५०,०००।	
३२	डोगडी सिंचाई कुलो मर्मत	सूर्मा २	२,५०,०००।	
	जम्मा		१,३१,५०,०००।	

वडा नम्बर ३ बाट प्राथमिकिकरण भइ आएका स्वीकृत योजनाहरु

क्र.स.	योजनाको नाम	ठेगाना	स्वीकृत रकम	कैफियत
१.	मल्लो गोतन्न खा.पा. मर्मत	सूर्मा ३	५,००,०००।	
२	तोलीगाउँ ढम्कने सिरपाटा खा.पा निर्माण	सूर्मा ३	५,५०,०००।	क्रमागत
३	छ्याउरी खा.पा. निर्माण	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
४	जेउडेगाड ल.ज.वि. नहर मर्मत र गोतन्न पारा का लागि तार, पोल खरिद र लाइन विस्तार	सूर्मा ३	१८,००,०००।	
५	हनाखोला पानीपारा सिचाइकुलो निर्माण	सूर्मा ३	४,००,०००।	
६	दमाई टोल खा.पा. निर्माण	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
७	दुन्तोला चौडिक खा.पा. मर्मत	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
८	भुसुकोइराला खा.पा. मर्मत	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
९	डोव खा.पा. निर्माण	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
१०	खारापानी खा.पा. निर्माण	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
११	कालिपोखरी चौडिक घोरेटो बाटो निर्माण	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
१२	खेल मैदान निर्माण	सूर्मा ३	४,००,०००।	

१३	कृष्ण प्रा.वि. घेरवार निर्माण	सूर्मा ३	४,००,०००।	
१४	विष्णु प्रा.वि. भवन मर्मत	सूर्मा ३	४,००,०००।	
१५	शिव प्रा. वि. गोतन्न भवन मर्मत	सूर्मा ३	४,००,०००।	
१६	बालविकास पारा भवन निर्माण	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
१७	गरिव तथा विपन्न पिछडिएका व्यक्तिको लागि आवास निर्माण	सूर्मा ३	६,००,०००।	
१८	बाटपाली माडु (मन्दिर) निर्माण	सूर्मा ३	३,००,०००।	
१९	लागादेव मन्दिर निर्माण कोल्थी	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
२०	हनाखोला ट्याडकी निर्माण	सूर्मा ३	८,००,०००।	
२१	खेलकुद तथा सांस्कृतिक कार्यक्रम	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
२२	बालबालिकाको लागि पोषण कार्यक्रम	सूर्मा ३	५०,०००।	
२३.	धौलदेउ माणु ग्याँविन बाल निर्माण	सूर्मा ३	६,००,०००।	
२४.	डाडाँ बाग मन्दिर निर्माण	सूर्मा ३	४,००,०००।	
२५.	तल्लो गोतन्न खा.पा.यो. निर्माण	सूर्मा ३	५,००,०००।	
२६.	भुँसुकौँराला खा.पा.यो. निर्माण	सूर्मा ३	५,००,०००।	
२७.	पदालदेव मन्दिर निर्माण	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
२८.	पितृदेव मन्दिर निर्माण	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
२९.	शिवदेव मन्दिर निर्माण	सूर्मा ३	२,५०,०००।	
	जम्मा		१,१८,५०,०००।	

वडा नम्बर ४ बाट प्राथमिकिकरण भइ आएका स्वीकृत योजनाहरु

क्र.स	योजनाको नाम	ठेगाना	स्वीकृत रकम	कैफियत
१	सेलागाड ल.ज.वि. आ. नहर निर्माण	सूर्मा ४	१७,५९,०००।	
२	जेउडेगाड ल.ज.वि. भवन मर्मत	सूर्मा ४	३,५१,०००।	
३	रोटे खा.पा. आयोजना निर्माण	सूर्मा ४	१५,५०,०००।	
४	दवाभूकोट, हिमालय प्रा.वि. खा.पा. निर्माण	सूर्मा ४	१०,५३,०००।	
५	सूपा खा.पा. योजना निर्माण	सूर्मा ४	७,०२,०००।	
६	पातल खा.पा. योजना निर्माण	सूर्मा ४	५,८५,०००।	
७	नमुना प्रा.वि. भवन मर्मत	सूर्मा ४	२,६०,०००।	
८	हिमालय प्रा.वि. भवन मर्मत	सूर्मा ४	१,९०,०००।	
९	चाँदेशिखर प्रा.वि. भवन मर्मत	सूर्मा ४	१,३०,०००।	
१०	कृष्ण प्रा.वि. भवन मर्मत	सूर्मा ४	१,५०,०००।	
११	दैपाण, धौलदेउ सालकाट्टे मन्दिर मर्मत	सूर्मा ४	७,८०,०००।	
१२	भुईँतिगाड आर.सि.सि. पूल निर्माण	सूर्मा ४	१३,००,०००।	
१३	जाक पूलदेखि भेरा, गोइथला सम्मको बाटो	सूर्मा ४	३,५०,०००।	
१४	आर्थिक विकास बन कृषी, भेटनरी तर्फ	सूर्मा ४	६,००,०००।	
१५	भेलात धौलदेउ मन्दिर मर्मत	सूर्मा ४	१,२०,०००।	
१६	भनकोट नाउली शान्तिबगर खा.पा. मर्मत	सूर्मा ४	२,५०,०००।	
१७	समपूरक कोष	सूर्मा ४	७,२०,०००।	

१८	आर्थिक सहयोग भैपरि	सूर्मा ४	१,२०,०००।	
१९.	सून्तली लोटनी खा.पा. निर्माण	सूर्मा ४	२,५०,०००।	
२०.	अल्का सुक्खा वाल निर्माण	सूर्मा ४	१,००,०००।	
२१.	लौठ चुच्चु सल्ला खा.पा.यो.निर्माण	सूर्मा ४	६,००,०००।	क्रमागत
	जम्मा रकम रु.		१,१९,२०,०००।	

वडा नम्बर ५ बाट प्राथमिकिकरण भइ आएका स्वीकृत योजनाहरु

क्र.स.	योजनाको नाम	ठेगाना	स्वीकृत रकम	कैफियत
१	धौलदेउ नि.मा.वि. भवन निर्माण	सूर्मा ५	२०,००,०००।	
२	सूर्मासरोवर प्रा.वि. भवन निर्माण	सूर्मा ५	५,००,०००।	
३	सेरी बालविकास केन्द्र भवन मर्मत	सूर्मा ५	१,५०,०००।	
४	देउली खा.पा. योजना निर्माण	सूर्मा ५	१२,००,०००।	
५	डेबन्न खा.पा. योजना निर्माण	सूर्मा ५	५,००,०००।	क्रमागत
६	डाँगे खा.पा. योजना निर्माण	सूर्मा ५	१०,००,०००।	क्रमागत
७	सैनगाउँ ढल निर्माण तथा खा.पा. मर्मत	सूर्मा ५	१२,००,०००।	
८	सेलागाड ल.ज.वि. नहर निर्माण , मर्मत	सूर्मा ५	३,५०,०००।	
९	डेबन्न देखि ओखरतोला सम्म विद्युत लाइन विस्तार	सूर्मा ५	२,५०,०००।	
१०	धौलदेउ मन्दिरको घेरबार निर्माण	सूर्मा ५	४,००,०००।	
११	काँडा देखि चाँदाल्ला र डेबन्न देखि चौला सम्मको बाटो मर्मत	सूर्मा ५	१,५०,०००।	
१२	तर्सनी खा.पा. निर्माण	सूर्मा ५	१०,००,०००।	
१३	पलनकोट र पातललेख सामुदायिक वनमा नर्सरी निर्माण	सूर्मा ५	२,५०,०००।	
१४	समपूरक कोष	सूर्मा ५	५,००,०००।	
१५.	भण्डारी मन्दिर निर्माण	सूर्मा ५	२,५०,०००।	
	जम्मा रकम रु.		९७,००,०००।	

सूर्मा गाउँपालिका गाउँकार्यापालिकाको बैठक बाट स्वीकृत योजनाहरु :-

क्र.स	योजनाको नाम	ठेगाना	स्वीकृत रकम	कैफियत
१	दौलचौर मा.वि मर्मत तथा अनुदान	सूर्मा-१	१६,००,०००।-	
२	आधाबगर मा.वि मर्मत तथा अनुदान	सूर्मा-२	१६,००,०००।-	
३	सूर्मा उ.मा.वि. मर्मत, फर्निचर तथा अनुदान	सूर्मा-४	८,००,०००।-	
४	दौलचौर स्वास्थ्यचौकी सोलार डि.फिज,स्टेचर र का.सको तलव	सूर्मा-१	४,००,०००।-	
५	सूर्मा स्वास्थ्यचौकीभवननिर्माण	सूर्मा-४	११,००,०००।-	

६	सुर्मा र दौलिचौर स्वास्थ्य संस्थालाई औषधिखरिद	सुर्मा १-५	४,००,०००।-	
७	धौलदेउ नि.मा.वि घेरवार निर्माण	सुर्मा-५	४,२९,९००।-	
८	गतआ.वको सुर्मा गाउँपालिकाभित्रको सडक निर्माणको बाँकी रकमभुक्तानी	सुर्मा १-५	७८,००,०००।-	
९	सुर्मा गा.पा.का सम्पूर्ण शाखा सडकहरु निर्माण र मर्मत	सुर्मा १-५	९,७२,००,०००।-	
१०	दुनातोलाखा.पामर्मत योजना	सुर्मा-३	२,५०,०००।-	
११	जेब्रेगाड काठेपुलनिर्माण	सुर्मा -२	७५,०००।-	
१२.	फर्निचर तथा फिक्चर	सूर्मा गा.पा.कार्यालय	५,००,०००।	
१३.	मेसिनरी औजार	सूर्मा गा.पा. कार्यालय	२५,००,०००।	
१४.	भैपरी खर्च	सूर्मा गा.पा. कार्यालय	२४,००,०००।	
	जम्मा रकम		३,७०,४६,९००।-	

तपसिल बमोजिमका शाखा सडकहरु :-

- १.धनिधारा नाउला विछाडा, भुराशाखा सडक
- २.काँटे गोतन्न शाखासडक
- ३.जाक,पागरजडी,रोट्या,सिप्यानी,भेरा हुदै चौड शाखा सडक
- ४.पावरहाउस देखि पारिअना शाखा सडक
- ५.सैनगाँउ शाखा सडक
- ६.दौलिचौर परिकाट्या बेवडी नाउला शाखा सडक

माथी उल्लेखित सूर्मा गा.पा.का सम्पूर्ण शाखा सडकको एकमुष्ट रकम मध्ये प्राविधिक नभएका कारण तपसिल बमोजिमका शाखा सडकहरुलाई प्राविधिक डिजाईन स्ट्रुमेट अनुसार विनियोजन गर्ने निर्णय गरियो।

गाउँकार्यपालिका बाट कृषि तर्फको र भेटनरी तर्फकाविनियोजित रकम :-

क्र.स	योजनाको नाम	ठेगाना	स्वीकृत रकम	कैफियत
१	कृषि कार्यक्रम (कृषि कार्यालय)	सुर्मा १-५	२९,००,०००।-	
२	भेटनरी कार्यक्रम(पशु कार्यालय)	सुर्मा १-५	२६,२८,४००।-	
		जम्मा	४७,२८,४००।-	

सूर्मा गाउँपालिकाको प्रथम गाउँसभाबाट देहाय बमोजिमका नीतिगत निर्णयहरु सर्वसम्मतिले पारित गर्ने निर्णय गरियो ;

- निर्णय नं. १ यस गाउँपालिकाको “दीगो विकास र सुशासनको लहर; सूर्मा गाउँपालिकावासीको रहर” भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन सबैको तर्फबाट पहल गरिने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. २ आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ मागाउँपालिकाको आन्तरिक अनुमानित आय रु ९,१०,०००/- (अक्षरेपी नौ लाख दश हजार मात्र) गाउँसभाबाट पारित गर्ने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. ३ यस गाउँपालिकामा कार्यरत का.स. श्री दानबहादुर बोहरा र श्री विष्णुबहादुर लकण्डी लाई मासिक रु ११,८००। (अक्षरेपी एघार हजार आठ सय) पारिश्रमिक बापत पाउने गरि करार नियुक्ती दिने र दानबहादुर बोहरा लाई प्रोत्साहन स्वरुप मासिक रु १,००० (एक हजार) थप दिने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. ४ यस सूर्मा गा.पा. को आ. व. २०७४/७५ को गाउँसभा बैठकबाट स्वीकृत भएका योजनाहरु मध्ये रु.८०,००,०००। अक्षरेपी असी लाख सम्मका योजनाहरु उपभोक्ता समितीबाट सन्चालन गराउने भन्ने निर्णय पारित गरियो ।
- निर्णय नं. ५ स्थानीय तहको आर्थिक ऐन, २०७४ बमोजिम गाउँपालिका क्षेत्रभित्र लगाईने करका दरहरु राजस्व परामर्श समितिले सिफारिस गरेका आधारमा स्वीकृत गरी लागू गर्ने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. ६ गाउँपालिका क्षेत्र भित्रका प्रत्येक टोल तथा बस्तीहरुमा मोटरबाटो, खानेपानी एवं विजुलीवत्तिको सुविधा पु-याउन विशेष पहले गर्ने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. ७ गाउँकार्यपालिकातथा वडा कार्यालयहरुबाट प्रदानगरिने सेवाप्रवाहलाई विद्युतिय प्रणली एवं प्रविधिको प्रयोग मार्फत छिटो, छरितो, पारदर्शी र थपप्रभावकारी बनाई आमनागरिकले अनुभुत गर्न सक्ने बनाउने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. ८ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र निर्माण हुने भवनहरु अनुमति लिएर मात्र निर्माण गर्ने व्यवस्था मिलाउने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. ९ जनचेतनामूलक कार्यक्रम मार्फत बालविवाह तथा बालश्रमको न्यूनिकरण एवं उन्मुलन गर्ने साथै बालमैत्रीशासन पद्धतिको विकास गर्ने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. १० आगामी आर्थिक वर्षहरुमा लागत इष्टीमेट विना हचुवाका भरमा योजना छनौट गर्ने प्रक्रियालाई निरुत्साहित गरी योजना छनोटका साथ लागत इष्टीमेट तयार गरी प्रभावकारी योजना छनोट प्रक्रियाको अवलम्बनगर्ने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. ११ गाउँपालिकामा गाभिएका साविक गाविसहरुबाट बुझाइएका नगदी तथा जिन्सीलाई गाउँसभाबाट पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

- निर्णय नं. १२ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र संचालनमा रहेका व्यापार, व्यवसाय सेवामा पूँजीगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा कार्यपालिकाले व्यवसाय कर विनियमावली बनाई व्यवसाय कर असूलउपर गरिने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. १३ स्थानीयतहको सेवा संचालन तथा व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित संघीय मामिला तथा स्थानीयविकास मन्त्रालयद्वारा जारी गरेका नमूना कानून, ऐन तथा कार्यविधिहरू स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. १४ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र रहेका सार्वजनिक वा सरकारी, ऐलानी तथा पर्ती जग्गाको लगत तयार गरी संरक्षण गर्ने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. १५ वडा नं. दुईका वडाध्यक्ष श्री खडकबहादुर बोहरा २०७४ साल भाद्र ५ गतेको गाउँकार्यपालिकाको बैठकमा सहभागि हुन चैनपुर देखि दौलीचौर आउने क्रममा ज.न.पा. ८ को गौथली नजिक अविरल वर्षाका कारण लडेर मेरुदण्डमा चोट लागि काठमाण्डौको त्रि.वि.शिक्षण अस्पताल, महाराजगञ्जमा उपचार भईरहेको हुदाँ औषधिउपचार मार्फत रु.६०००००। (अक्षरुपी रु.छ लाख) दिने भन्ने निर्णय पारित गरियो ।
- निर्णय नं. १६ वडा नम्बर एक मा रहने वडा कार्यालय र स्वास्थ्य चौकीको केन्द्र माथिल्लो पुदाली र वडा नम्बर तीनको स्वास्थ्य चौकीको केन्द्र शिव प्रा.वि. गोतन्नको आसपासमा तोक्ने वा हुने भन्ने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. १७ गाउँपालिकाको प्रत्येक वडा कार्यालय वा वडा समिति, विषयगत शाखाहरूले सम्पादन गरेकाकार्यहरूको मासिक प्रगति विवरण तयार गरी कार्यपालिकाको बैठकमा छलपल गरी कमिकमजोरी पाइएमा सुधार गर्न निर्देशन गर्ने र यस्तो विवरण चौमासिक रुपमा सार्वजनिक गर्ने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. १८ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र आपूर्ति हुने वस्तु वा सेवाको सहज आपूर्ति भए नभएको यकिन गरी आपूर्ति व्यवस्था मिलाउने एवं नियमित बजार अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. १९ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र कुनै पनि राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाले कुनै पनि गतिविधि वा कार्यक्रम गर्नु पूर्व गाउँपालिकाको अनुमति लिनुपर्ने र त्यस्ता राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैर सरकारी संस्थाले गरेका क्रियाकलाप तथा गतिविधिहरूको नियमित अनुगमन र नियमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने निर्णय गरियो ।
- निर्णय नं. २० सूर्मा गाउँपालिकाबाट संचालन हुने आयोजना निर्माण कार्यको रेखदेखको लागि वडाध्यक्षको संयोजकत्वमा एक स्थानीय योजना अनुगमन समिति गठन गरिनेछ र सो समितिले संचालन हुने वा भएका योजनाको स्थलगत अनुगमन गरी यथार्थ

प्रतिवेदन सिफारिस गर्नेछ र सोको आधारमा योजनाको अन्तिम किस्ता भूक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २१ गाउँपालिका क्षेत्रभित्र एक एफ.एम रेडियो संचालनका लागि सम्बन्धित निकायमा सिफारिस गरी पठाउने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २२ गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय तथा मातहतका वडा कार्यालय एवं अन्तरगतका अन्य कार्यालय वा शाखाबाट संकलन गरिने आय आम्दानी प्रत्येक महिना गाउँपालिकाको संचितकोषमा जम्मा गरी सोको भौचर गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयमा पेश गर्नुपर्ने साथै यो व्यवस्था २०७४ साल श्रावण १ गते देखि लागू हुने गरी निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २३ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र लाग्ने मेला, जात्रा, सर्कस, कृषि प्रदर्शन मेला आदिको आयोजना गर्नु पूर्व गाउँपालिकाको अनुमति लिई संचालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २४ यस सूमा गाउँपालिकामा निर्माण नगरि नहुने अति आवश्यक जेउडेगाड भो.पु. रोटे, खोचा भो.पु., ओखरतोला भो.पु, नाउलीखोला भो.पु., विछाडीगाड भो.पु., गजौनीगाड भो.पु,अरीमुल भो. पु. र मयागाड भो.पु. निर्माणका लागि संघिय मामिला तथा स्थानिय विकास मन्त्रालय अन्तर्गत डोलीडार र के.वि. एस. ए. मा, गाउँसभा मार्फत माग गर्ने निर्णय गरियो ।

(क) आर्थिक विकास समिति

(१) कृषि विकास

आ.व. २०७४।०७५ को प्रस्तावित कार्यक्रम

(अ) कृषि प्रसार

सि.नं.	कार्य विवरण	व.सि.नं.	इकाई	परिमाण	भार	बजेट	कैफियत
१.	खाद्यान्न -गहुँ,मकै) वाली उत्पादन बृद्धि आयोजना						
१.१	५०%अनुदानमा उन्नत विउ वितरण(गहुँ १, मकै ०.५)मे.ट.	२२५२२	मे.ट.	१.५	१२.८४	७५.०	
१.२	कार्यक्रम अनुसार ढुवानी	२२५५२२	पटक	२	६.८५	४०.०	
१.३	कार्यक्रम भ्रमण खर्च	२२५२२	पटक	२	३.४२	२०.०	
	जम्मा कार्यक्रम खर्च				२३.११	१३५.०	

२.	ब्यवसायिक कृषि कार्यक्रम ताजा तथा वेमौसमी तरकारी उत्पादन आयोजना						
२.१	तरकारी सिडकिट वितरण -हिउदे ५००,वर्षे ५००)	२२५२२	सं	१००	१७.१३	१००.०	
२.२	गाउँपालिका स्तरिय ३ दिने तालिम(तरकारी)	२२५२२	पटक	१	१०.२७	६०.०	
२.३	कार्यक्रम अनुगमन निरीक्षण	२२६११	पटक	२	१.७१	१०.०	
	जम्मा कार्यक्रम खर्च				२९.११	१७०.०	
३.	प्रविधि विस्तार सेवा टेवा कार्यक्रम						
	ब्यवसायिक फलफूल विकास कार्यक्रम						
३.१	५०% अनुदानमा हिउदे फलफूल विरुवा वितरण (स्याउ ५,ओखर ४, आरु १) हे.	२२५२२	हे.	११	११.३०	६६.०	
३.२	पुराना बगैँचा ब्यवस्थापन -काटछाट)	२२५२२	पटक	१	५.१३	३०.०	
३.३	गाउँपालिका स्तरिय ३ दिने तालिम -फलफूल)		पटक	१	१०.२७	६०.०	
३.४	कार्यक्रम अनुसार ढुवानी		पटक	१	६.८५	४०.०	
३.५	कार्यक्रम भ्रमण खर्च	२२६१२	ल.स.	२	५.१३	३०.०	
४.	वाली संरक्षण सेवा		पटक	३	४.२८	२५.०	
४.१	चौमासिक प्रगति प्रतिवेदन (छपाई तथा प्रकाशन)		पटक	३	२.५६	१५.०	
४.१	कार्यलय संचालन खर्च	२२३११	पटक	२	२.०८	१२.७५	
					४७.६	२७८.७५	
	कुल जम्मा				१००	५८३.७५	

(आ) आलु तरकारी तथा मसला

सि.नं.	कार्य विवरण	व.सि.नं.	इकाई	परिमाण	भार	बजेट	कैफियत
१.	आलु तरकारी तथा मसला वाली विकास कार्यक्रम						
१.१	५०% मुल्य अनुदानमा गुणस्तर वीउ आलु वितरण, ढुवानी शत प्रतिशत ३ (मे.ट.)	२२५२२	मे.ट.	३	२२.०५	९०.०	

१.२	वाली कटानी	२२५२२	पटक	१	०.३६	१.५	
१.३	कार्यक्रम अनुसार ढुवानी	२२५२२	पटक	१	१४.७०	६०.०	
१.४	वाली संरक्षण सेवा	२२५२२	पटक	३	७.३५	३०.०	
१.५	कार्यक्रम भ्रमण खर्च	२२६१२	पटक	१	४.९०	२०.०	
१.६	विविध खर्च	२२७११	पटक	२	१.६०	६.५	
१.७	सिल पोलिथिन टनेल फलफूल वितरण ५०% अनुदानमा	२२५२२	सं.	२०	४९.०१	२००.०	
	जम्मा				१००	४०६.०	

(इ) प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकरण परियोजना

सि.नं.	कार्य विवरण	व.सि.नं.	इकाई	परिमाण	भार	बजेट	कैफियत
१.१	पकेट स्तर अभिमुखिकरण कार्यक्रम	२२५२२	पटक	२	६.०	६०.०	
१.२	विविध खर्च	२२७११	पटक	२	२.०	२०.०	
१.३	साना ब्यवसायिक पकेट विकास कार्यक्रम -उत्पादन पकेट) अन्य भत्ता	२११९	पटक	३	२.०	२०.०	
१.४	सहभागित्मक ब्यवसायिक तरकारी उत्पादन तालिम	२२५२२	पटक	३	२१.०	२१०.०	
१.५	कार्यलय सम्बन्धि खर्च	२२३११	पटक	३	४.०	४०.०	
१.६	कार्यक्रम , अनुगमन मूल्याङ्कन खर्च	२२६११	पटक	३	५.०	५०.०	
१.७	कार्यक्रम भ्रमण खर्च	२२६१२	पटक	१२	३.०	३०.०	
१.८	साना ब्यवसायिक कृषि उत्पादन केन्द्र पकेट विकास कार्यक्रम चालु खर्च	२६४१३	पटक	१	३०.०	३००.०	
१.९	साना ब्यवसायिक पकेट विकास कार्यक्रम अनुदान सिचाई ,कृषि औजार उपकरण पुजिगत	२६४१४	पटक	१	२५.०	२५०.०	
	कूल जम्मा				१००	१०००.०	

(ई) विशेष कृषि उत्पादन कार्यक्रम -माटो)

सि.नं.	कार्य विवरण	व.सि.नं.	इकाई	परिमाण	भार	बजेट	कैफियत
१.	भकारो सुधार	२२५२२	सं.	१६	६५.१०	६०.०	

१.१	कार्यक्रम निरीक्षण	अनुगमन	२२६११	पटक	२	१४.९०	१४.०	
	कूल जम्मा					१००	९४.०	

(उ) एक गाउ एक प्राविधिक

सि.नं.	कार्य विवरण	व.सि.नं.	इकाई	परिमाण	भार	बजेट	कैफियत
	चालु खर्च भत्ता अन्तरगतका कार्यक्रम	२११११	सं.	१	९७.६६	३१२.५	
१.	एक गाउ एक कृषि प्राविधिक तलब	२११२१	सं.	१	२.३४	७.५	
	जम्मा				१००	३२०.०	

(२) पशु पक्षि विकास

आ.व.२०७४।०७५ प्रस्तावित वजेट

सि.नं.	वजेट शिर्षक नम्बर	विवरण (चालु खर्च)	प्रथम चौमासिक	दोस्रो र तेस्रो चौमासिक वजेट	कुल जम्मा	कैफियत
१.	३१७०१२	२११११	तलब	११०८५०	१७७३६०	२८८२१०
२.	"	"	स्थानिय भत्ता	०	०	०
३.	३१७०१२	२११२१	पोषाक	०	७५००	७५००
४.	३२७८०२	२१११९	अन्य भत्ता	४०००	६०००	१००००
५.	"	२२१११	पानी विजुली	०	०	०
६.	"	२२११२	सञ्चार महशुल	३०००	२०००	५०००
७.	"	२२१२१	घरभाँडा	१२०००	१८०००	३००००
८.	"	२२२११	अन्य ईन्धन	७०००	८०००	१५०००
९.	"	२२२१२	सन्चालन तथा मर्मत संभार	०	०	०
१०.	"	२२३११	कार्यालय सम्बन्धि खर्च	१५०००	४७६९०	६२६९०
११.	"	२२४१२	अन्य सेवा शुल्क	२०००	४०००	६०००
१२.	३२७८०२	२२५२२	कार्यक्रम खर्च	२५००००	४४५०००	६९५०००
	३२७९०१	२२५२२	पशु स्वास्थ्यल नियमन कार्यक्रम	१००००	२००००	३००००
१३.	३२७८०२	२२५३१	औषधि खरिद	५००००	५००००	१०००००
१४.	"	२२६११	अनुगमन	२००००	४५०००	६५०००

			मुल्याङ्कन				
१५.	„	२२६१२	भ्रमण खर्च	२००००	८००००	१०००००	
१६.	„	२२४११	विविध खर्च	२०००	८०००	१००००	
			जम्मा खर्च			१४२४४००	

(अ) पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम (रकम रु हजारमा)

क्र.स.	क्रियाकलापको विवरण	इकाई	परिमाण	भार	बजेट	कैफियत
अ	पूँजिगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु	प्रतिशत				
	बर्डिजोर कास्टेटर खरिद ठूलो	संख्या	२	५१२	३६	
	बर्डिजोर कास्टेटर खरिद सानो	संख्या	२	४१३	३०	
	सर्जिकल औजार खरिद	संख्या	१	२१२	१५	
आ	चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु	पटक				
१	नश्ल सुधार कार्यक्रम					
	समुह गठन तथा परिचालन	पटक	३	२१२	१५	
	बाको खरिद तथा ढुवानी तथा वितरण	संख्या	८	२३१०	१६०	
	बाखा १६०पालन तालिम ३ दिने५०	पटक	१	७२	५०	
	अनुगमन मूल्याङ्कन	पटक	३	३१५	२४	
२.	आहारा सेवा कार्यक्रम					
	जै को प्याकेज वितरण	संख्या	१००	२१२	१५	
	नेपियर सेट्स वितरण	सेट	५०००	२१९	२०	
१.	तालिम कार्यक्रम					
	कृषक तालिम क्षेत्रिय स्तर	जवान				
	गाई भैसि पालन	जवान	१	११७	१२	
	चरन तथा आहारा व्यवस्थापन तालिम	जवान	१	११७	१२	
२.	पशु स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रम					
	उपचार सेवा(माईनर, गाईनो, क्लोजिकल)	संख्या	४०००	२८१८	२००	
	पशु स्वास्थ्य शिविर कार्यक्रम	पटक	२	३६	२५	
३.	सुशासन तथा पारदर्शिता प्रवर्द्धन कार्यक्रम					
	सार्वजनिक सूनुवाई	पटक	२	११४	१०	
	समुह समिति तथा फार्मको अध्यावधिक गर्ने	पटक	१	११४	१०	

४.	मासिक चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति कम्पायल प्रेषण	पटक	१२	११७	१२	
	इपिडिओमिओलोजिक रिपोर्टिग		१२	११७	१२	
५.	कार्यक्रम भ्रमण खर्च		१२	५१३	३७	
	जम्मा			१००१०	६९५	

(आ) पशु स्वास्थ्य सेवा नियमन कार्यक्रम (रकम रु हजारमा)

क्र.स.	क्रियाकलापको विवरण	इकाई	परिमाण	भार	बजेट	कैफियत
अ.	पुजिगत खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु					
आ.	चालु खर्च अन्तरगतका कार्यक्रमहरु					
१.	पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम अन्तरगत पशु औषधि तथा जैविक पदार्थका भण्डारण सम्बन्धि व्यवस्थापन अनुगमन निरिक्षण गर्ने	सङ्ख्या	३	३०१०	९	
२.	पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम अन्तरगत मासु पसल बधशाला नियमित अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्ने	पटक	३	३०१०	९	
३.	पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम अन्तरगत पशु वा पक्षि फार्म र ह्याचरीको भेटेनरी निरिक्षण तथा अनुगमन गर्ने	पटक	३	३०१०	९	
४.	पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम अन्तरगत कार्यक्रम कार्यान्वयन संचालन, अनुगमन , रिपोर्टिग	पटक	३	१०१०	३	
	जम्मा रकम			१००१०	३०	

(इ) नेपाल व्यापार एकिकृत रणनीती

क्र.स.	विवरण	ईकाई	वार्षिक बजेट	कैफियत
अ.	आयोजनाको लक्ष्य अनुरूप अपेक्षित प्रतिफल			
१	समुदाय परिचालन तथा सम्वन्ध अभिवृद्धि कार्यक्रम			
१.१.	कार्यक्रम संचालनको लागि समुह । समिति गठन तथा परिचालन	पटक	१	
१.२.	गाउँपालिका स्तरमा कार्यक्रम बारे अभिमुखिकरण	„	१	
१.३.	समुहासमिति तथा सरोकारहरुलाई भेडा स्रोत केन्द्र	„„	१	

	अवलोकन तथा सिकाइ आदान प्रदान			
१.४.	उन तथा उनी सामान प्रशोधन तथा उत्पादन सम्बन्धि गाउँपालिका स्तरमा ३ दिने तालिम	„	१	
२.	कार्पेट ऊन उत्पादनको लागि भेडा विकास कार्यक्रम	„		
२.१.	भेडामा हाडनाता नियन्त्रणका लागि थूमा खरिद ढुवानी तथा वितरण	„	५	
२.२.	स्थानिय बरुवाल भेडाको हिड सिकोनाईजेसन तथा कृत्रिम गर्भाधानको लागि हर्मोनाउपकरण खरिद तथा विषशज्ञ सेवा लिई	„	१	
२.३.	कृ.ग. गरिने भेडाको लागि डिबर्मिड तथा मिनरल सप्लीमेन्ट खरिद(२००भेडालाई)	„	१	
२.४.	समुदायमा रहेका भेडामा परजिवी नियन्त्रण (८००भेडा)	„	२	
२.५.	युरिया, मोलासेल, मिनरल, ब्लक वितरण	„	१	
	घुम्टि गोठमा पुर्वाधार विकास सहयोग -बाटो, खानेपानी, टहरा आदि)	„	१	
२.६.	घुम्टि गोठ सन्चालनको लागि टेन्ट वितरण	„	५	
२.७.	घुम्टि गोठ सन्चालनको लागि प्राटेवल सोलार वितरण	„	५	
२.८.	बाखा परजिवि नियन्त्रणका लागि पोर्टेवल डिपिङ्ग ट्याक वितरण	„	१	
३.	ऊनको बजार प्रवद्धन कार्यक्रम	„		
३.१.	ऊनी सामाग्री वितरण , ऊन काट्ने कैची प्रशोधन गर्ने ब्रस आदि	„	१	
४.	कार्यक्रम अनुगमन, मुल्याङ्कन तथा प्रतिवेदन	„	३	

(ई) प्राविधिक सुपरिवेक्षण अनुगमन, निरीक्षण तथा प्राविधिक सेवा

क्र. सं.	कार्य विवरण	इकाई	लक्ष्य	अनुगमन गर्ने पदाधिकारी	अनुगमन गर्ने कार्यक्रम	प्र.चौमासिक	द्वि.चौमासिक	तृ.चौमासिक
१.	भेडा पकेटको अनुगमन	पटक	१	गा.पा.पदाधिकारी, सम्बन्धित विषय विषशज्ञ	गठित समूह,समिति	कार्तिक		
२.	कार्यक्रम तथा आयोजनाले निर्धारण गरेका क्रियाकलापको अनुगमन	पटक	२	गा.पा.पदाधिकारी, सम्बन्धित विषय विषशज्ञ	नश्ल सुधार, सामाग्रि सहयोग, तालिम भ्रमण तथा पुर्वाधार विकास		फाल्गुण	आषाढ

(ख) सामाजिक विकास समिति

(१) शिक्षा तथा खेलकुद

(अ) स्रोत केन्द्र स्तरीय प्रस्तावित वार्षिक कार्यक्रमहरु

आ.वं. २०७४।०७५

क्र.सं.	कार्यक्रमको नाम	वार्षिक लक्ष्य	अनुमानित लागत रु.	कैफियत
१.	स्रोत केन्द्र कार्यालय व्यवस्थापन	१	२०००००	
२.	वि.व्य.स., शि.अ.स. तथा अभिभावक छलफल	५पटक ८४० जना प्रत्येक वर्ष	२४००००	
३.	गाउँ शिक्षा योजना तथा SIP सम्बन्धि बैठक	१ पटक ३० जना	३००००	
४.	वा.वि.के. स.का.विच सिकाई आदान प्रदान	१ पटक २५ जना	२५०००	
५.	स्रोत केन्द्र प्रस्तावना निर्माण तथा कार्यालय खर्च	निरन्तर	५००००	
६.	समुह विद्यालय प्र. अ. बैठक	१० पटक	३००००	
७.	विषयगत शिक्षक समिति गठन र कार्याशाला सञ्चालन	२०० जना ४ स्थान २ दिने	४०००००	
८.	निरन्तर विद्यार्थी मुल्याङ्कन तालिम	२८ जना १ पटक	३००००	
९.	अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन	१ पटक	५००००	
१०.	कार्यमुलक अनुसन्धान तालिम	१ पटक	३००००	
११.	शिक्षक विद्यार्थी हाजिरी परीक्षण	१ पटक	३००००	
१२.	तथ्याङ्क संकलन विश्लेषण	१ पटक	३००००	
१३.	सिकाई उपलब्धि परीक्षण तथा समिक्षा	१ पटक	३००००	
१४.	स्रोत ब्यक्ति फिल्ड भत्ता	१२ महिना	३६०००	
१५.	अन्य शैक्षिक प्रवर्द्धनात्मक कार्य	निरन्तर	५००००	
१६.	तलबी प्रतिवेदन तयारी	३ पटक	१५०००	
			१२७६०००	

(आ) गाउँपालिका स्तरीय भौतिक विवरणका प्राथमिकरण

क्र.सं.	विद्यालयको नाम	ठेगाना	सञ्चालित कक्षा	स्रोत ब्यक्तिको विशेष सिफासिस	कैफियत
१.	भूमिदेव प्रा. वि. नाउला	१	-		
२.	दौलीचौर मा.वि. दौलीचौर	१	१-१०	शौचालय अति आवश्यक	
३.	सूर्मा प्रा.वि. विच्छाडा	१	१-३		
४.	ईश्वर नि.मा.वि.भनजपाटा	२	१-८	२ कोठे भवन अति आवश्यक	

५.	आधारभूत प्रा.वि.गजौन	२	१-५		
६.	दलित प्रा.वि. गुरेना	२	१-५		
७.	नन्दा देवी प्रा.वि. धनिधारा	२	१-५		
८.	आधावगर मा.वि. डोगडी	२	१-१०	४ कोठे भवन अति आवश्यक	
९.	विष्णु प्रा.वि. सुन्दरडाडाँ	३	१-३		
१०.	कृष्ण प्रा.वि. काटै	३	१-५		
११.	शिव प्रा.वि. गोतन्न	३	१-३		
१२.	सूर्मा मा.विं थकून्नाडा	४	१-१२		
१३.	हिमालय प्रा.वि. खौला	४	१-५		
१४.	नमुना वालविकास प्रा.वि. सूर्मा	४	१-४		
१५.	चाँदेशिखर प्रा.वि. भेलात	४	१-३		
१६.	कृष्ण जनज्योति प्रा.वि. गालापाटी सूर्मा	४	१-४		
१७.	सूर्मा सरोवर प्रा.वि.काँडा सूर्मा	५	१-३		
१८.	धौल्देउ नि.मा.वि. सैनगाउँ	५	१-८		
१९.	शिव सरस्वति बा.वि.क.सूर्मा	५	वाल कक्षा		

(३) स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या

(४) सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्था

(क) प्रगतिशिल यूवा समाज सिमखेत द्वारा सञ्चालित कार्यक्रम

कार्यक्रमको नाम : मातृ तथा स्वास्थ्य कार्यक्रम

कार्यक्रमको अवधि : जनवरी १ देखि डिसेम्बर ३० सम्म

सञ्चालित कार्यक्षेत्र M सूर्मा गाउँपालिका

क्र.सं.	क्रियाकलापको नाम	बजेट	कैफियत
१.१.	मातृ तथा शिशु स्वास्थ्य सेवा प्रदान सम्बन्धि २ वटा स्वास्थ्य संस्थाका विभिन्न स्वास्थ्य कर्मिमा तालिमको आवश्यकता सम्बन्धि मुल्याङ्कन कार्य सञ्चालन गर्ने	३००००	
१.२.	गा.वि.स. (स्वास्थ्य संस्था) स्तरमा परियोजना सम्बन्धि परिचयात्मक प्रारम्भिक बैठक सञ्चालन गर्ने	३७५००	
१.३.	ANM र Delivery मा सुधार ल्याउनका लागि Materials and Job Aid बनाउने	२३०००	
१.४.	महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकको मासिक बैठकमा सेवा	४३२००	

	लिन छुटेका आमा तथा बालबालिकाहरुको पहिचान गर्ने		
१.५.	आमा समुहको बैठक नियमित रूपले सञ्चालन गर्न र मातृ तथा बाल स्वास्थ्य सम्बन्धि छलफल गर्नको लागि महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरुलाई सक्षम तथा सक्रिय बनाउने	०	
१.६.	आकस्मिक प्रसुति हेरचाह कोष स्थापना	३३८४००	
१.७.	महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकाहरुलाई जिवन सुरक्षा तालिम र आमा समुहलाई १ दिने अभिमुखिकरण (BPP Training)	३५०००	
१.८.	समुदाय स्तरमा मातृ तथा बाल स्वास्थ्य प्रवर्द्धनका लागि रेडियो कार्यक्रम सडक नाटक, विभिन्न दिवस, परिवार नियोजन दिवस मनाउने	०	
१.९.	एफ एम रेडियो द्वारा मातृ तथा बाल स्वास्थ्य सम्बन्धि सुचना तथा संदेश प्रसारण कार्यक्रम	६००००	
१.१०.	विद्यालयसमुदायमा आधारित मातृ तथा बाल स्वास्थ्य	२८०००	
१.११.	म.स्वा.स्व.से. लाई गर्भवति र सुत्केरी महिलाहरुको घरभेट कार्यक्रम गर्न सहयोग गर्ने	३६००१	
२.१.	दक्ष प्रसुति तालिम , आइ.यु.सि.डि., इम्प्लान्ट, कोफ काउसेन्सिलिड, स्याटलाईट क्याम्प -भिडियो एक्सरे, स्थायी र लामो अवधिको परिवार नियोजनको साधन)	५०००	
२.२.	आकस्मिक प्रसुति कोष परिचालन र मातृ तथा बाल स्वास्थ्यमा तिनीहरुको भूमिका सम्बन्धि आमा समुहलाई तालिम	११७२००	
२.३.	आमा समूहहरु र बाल क्लव सदस्यहरुको सहभागितामा सडक नाटक र गितको प्रतिस्पर्धा कार्यक्रम	४८०००	
२.४.	स्वास्थ्य आमा समुहको मासिक बैठकमा छलफलको लागि सहयोग	१३६०००	
३.१.	तौल बृद्धि अनुगमनलाई प्रवर्द्धन गर्ने र मध्यम खालको कुपोषण भएका बालबालिकाहरुको पोषण अवस्थामा सुधार ल्याउनका लागि आवश्यकताअनुसार पोषण केन्द्र स्थापना गर्ने	०	
३.२.	पुरुष साथि शिक्षकहरु सँग हरेक दुई महिनामा बैठक सञ्चालनका साथै उनीहरुको कार्य प्रगति अनुगमन गर्ने	४७४००	
३.३.	परिवार नियोजन र मातृ तथा बाल स्वास्थ्य सेवामा पहुँच पुर्याउन गाउँघर क्लिनिक सुदृढीकरण गर्ने	७८५००	
३.४.	बाल क्लव, किशोर किशोरी र यूवा संजालहरुलाई सहयोगि गराई आमा तथा बच्चाको स्वास्थ्य र सो सम्बन्धि जनचेतना फैलाउनुमा तिनीहरुको भूमिका सम्बन्धि अभिमुखिकरण संचालन गर्ने	११७००	
३.५.	मातृ तथा बाल स्वास्थ्य सम्बन्धि जनचेतना फैलाउनका लागि पुरुष साथि शिक्षकहरुलाई तालिम सञ्चालन गर्ने	२९७५०	

३.६.	सकारात्मक भिन्न व्यवहारमा आधिरित पोषण कार्यक्रम अन्तरगत पोषण केन्द्र स्थापना गर्ने	०	
३.७.	म.स्वा.स्व.से. र सामाजिक परिचालकलाई परिचालन गरी समुदायमा भएका कुपोषित बालबालिकाहरुको पहिचान गर्ने	१४०००	
३.८.	पोषण केन्द्र संचालन गर्ने सहजकर्तालाई केन्द्र सन्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धि तालिम	१२९००	
३.९.	पोषण केन्द्रमा सामाग्री सहयोग	२००००	
३.१०.	पोषण केन्द्रमा खाद्यान्न सहयोग	३००००	
३.११.	स्वास्थ्य संस्था बाट वृद्धि अनुगमनमा सहयोग	६०००	
३.१२.	सहजकर्तालाई पारिश्रमिक खर्च	६६०००	
४.१.	गाउँघर क्लिनिकलाई सामाग्री सहयोग	११००००	
४.२.	आवश्यकताको आधारमा प्रसुति केन्द्रका लागि सामाग्री सहयोग	२१६०००	
४.३.	महिला स्वास्थ्य स्वयम सेविकालाई समुदायमा आधारित बालरोगको एकिकृत व्यवस्थान तालिम (CB-IMCI) सञ्चालन गर्ने	३६८००	
जम्मा बजेट		२०३५८५१	
कार्यक्रम सञ्चालन वाफत खर्च		१५९६२५१	
व्यवस्थापन वाफत खर्च		४३९६००	

उद्देश्य र कारण

सूर्मा गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावहरुलाई कार्यान्वयन गर्न केही कर, शुल्क र दस्तुर लगाउने, लगाई राखेकोलाई चालु राख्न, हेरफेर गर्न आवश्यक भएकोले प्रस्तुत विधेयक पेश गर्नु परेको हो ।

प्रस्तुत विधेयकको व्यवस्थाले राजस्व, कर, शुल्क, र दस्तुरको निर्धारण, त्यस्तो कर दस्तुरको दर बढाउने, घटाउने व्यवस्थाको साथै सेवा दस्तुर, पूर्वाधार कर, सडक निर्माण तथा सम्भार दस्तुर र सवारी साधन कर, घरजग्गा रजिष्ट्रेशन दस्तुर, वन पैदावार शुल्क लगायतका शुल्क, दस्तुर, कर सम्बन्धी व्यवस्थाहरुलाई समयानुकूल निर्धारण गरिएको छ ।

द्रष्टव्य: यो विधेयक अर्थ विधेयक हो ।

सूर्मा गाउँपालिकाको अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावना:

सूर्मा गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७४/०७५ को अर्थ सम्बन्धी प्रस्तावलाई कार्यान्वयन गर्नको निमित्त स्थानीय कर तथा शुल्क संकलन गर्ने, छुट दिने तथा आय संकलनको प्रशासनिक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको संविधानको धारा २८८ को उपधारा (२) बमोजिम सूर्मा गाउँ सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम “आर्थिक ऐन, २०७४” रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०७४ साल श्रावण १ गतेदेखि सूर्मा गाउँपालिका क्षेत्रमा लागू हुनेछ ।

२. सम्पत्ति कर :गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अनुसूचि (१) बमोजिम एकिकृत सम्पत्ति कर/घरजग्गा कर लगाइने र असूलउपर गरिनेछ ।

३. भूमि कर (मालपोत) :गाउँपालिका क्षेत्र भित्र अनुसूचि (२) बमोजिम भूमि कर (मालपोत) लगाइने र असूलउपर गरिनेछ ।

४. घर बहाल कर :गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले भवन, घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, छप्पर, जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक तवरले बहालमा दिएकोमा अनुसूचि (३) बमोजिम घर जग्गाबहाल कर लगाइने र असूलउपर गरिनेछ ।

५. व्यवसाय कर :गाउँपालिका क्षेत्रभित्र व्यापार, व्यवसाय वा सेवामा पूँजगत लगानी र आर्थिक कारोवारका आधारमा अनुसूचि (४) बमोजिम कर लगाइने र असूलउपर गरिनेछ ।

६. जडिबुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर :गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै व्यक्ति वा संस्थाले ऊन, खोटो, जडिबुटी, वनकस, कवाडी माल र प्रचलित कानुनले निषेध गरेको जीवजन्तु वाहेकका अन्य मृत वा मारिएका जीवजन्तुको हाड, सिङ, प्वाँख, छाला जस्ता वस्तुको व्यवसायिक कारोवार गरे वापत अनुसूचि (५) बमोजिमको कर लगाइने र असूलउपर गरिनेछ ।

७. सवारी साधन कर :गाउँपालिका क्षेत्रभित्र दर्ता भएका सवारी साधनमा अनुसूचि (६) बमोजिम सवारी साधन कर लगाइने र असूलउपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

८. विज्ञापन कर : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने विज्ञापनमा अनुसूचि (७) बमोजिम विज्ञापन कर लगाइने र असूलउपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

९. मनोरन्जन कर :गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने मनोरन्जन व्यवसाय सेवामा अनुसूचि (८) बमोजिम व्यवसाय कर लगाइने र असूलउपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानुन स्वीकृत भई सो कानुनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिमहुनेछ ।

१०. बहाल विटौरी शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र हुने आफूले निर्माण, रेखदेख वा संचालन गरेका अनुसूचि (९) मा उल्लेख भए अनुसार हाट बजार वापसलमा सोही अनुसूचिमा भएको व्यवस्था अनुसार बहाल विटौरी शुल्क लगाइने र असूलउपर गरिनेछ ।

११. पार्किङ शुल्क : गाउँपालिका क्षेत्रभित्र कुनै सवारी साधनलाई पार्किङ उपलब्ध गराए बापत अनुसूचि (१०) बमोजिम पार्किङ शुल्क लगाइने र असूलउपर गरिनेछ ।

१२. ट्रेकिङ, कोयोकिङ, क्यानोइङ्ग, बन्जीजम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र च्याफ्टीङ्ग शुल्क : गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र ट्रेकिङ, कोयोकिङ, क्यानोइङ्ग, बन्जीजम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र च्याफ्टीङ्ग सेवा वा व्यवसाय संचालन गरेबापत अनुसूचि (११) बमोजिम शुल्क लगाइने र असूलउपर गरिनेछ ।

१३. सेवाशुल्क, दस्तुर : गाउँपालिकाले निर्माण, संचालन वा व्यवस्थापन गरेका अनुसूचि (१२) मा उल्लिखित स्थानीय पूर्वाधार र उपलब्ध गराइएको सेवामा सेवाग्राहीबाट सोही अनुसूचिमा व्यवस्था भए अनुसार शुल्क लगाइने र असूलउपर गरिनेछ ।

१४. पर्यटन शुल्क : गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्र प्रवेश गर्ने पर्यटकहरुबाट अनुसूचि (१३) मा उल्लिखित दरमा पर्यटन शुल्क लगाइने र असूलउपर गरिनेछ । तर, प्रदेश कानून स्वीकृत भई सो कानूनमा अन्यथा व्यवस्था भएको अवस्थामा सोहि बमोजिम हुनेछ ।

१५. कर छुट : यस ऐन बमोजिम कर तिर्ने दायित्व भएका व्यक्ति वा संस्थाहरुलाई कुनै पनि किसिमको कर छुट दिइनेछैन ।

१६. कर तथा संकलन सम्बन्धी कार्यविधि : यो ऐनमा भएको व्यवस्था अनुसार कर तथा शुल्क संकलन सम्बन्धी कार्यविधि गाउँपालिकाले तोके अनुसार हुनेछ ।

अनुसूची -१

(दफा २ संग सम्बन्धित)

सम्पत्ति कर

यस गाउँपालिकाबाट स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को नियम १४४ को उपनियम (१) बमोजिमको अनुसूची १२ अनुसार एकिकृत सम्पत्ति कर सम्बन्धमा एकिकृत सम्पत्ति कर व्यवस्थापन निर्देशिका, २०६१ (दोस्रो संशोधन) बमोजिम निर्धारण गरिएको न्यूनतम दरमा नघट्ने गरी स्वयम्कर निर्धारणको आधारमा मूल्याङ्कन गरी साविक बमोजिम एकिकृत सम्पत्तिकर लिने ।

अनुसूची -२

(दफा ३ संग सम्बन्धित)

भूमि कर (मालपोत)

अर्को कानून नबने सम्म मालपोत स्थानीय स्वायत्त शासन नियमावली, २०५६ को अनुसूची ८ बमोजिम असुल गर्ने ।

अनुसूची -३

(दफा ४ संग सम्बन्धित)

घर बहाल कर

आफ्नो क्षेत्र भित्रको घर, पसल, ग्यारेज, गोदाम, टहरा, सेड, कारखाना जग्गा वा पोखरी पूरै वा आंशिक रूपमा बहालमा दिएमा सम्बन्धित धनीबाट बहाल रकमको १० प्रतिशत बहालकर लिने ।

अनुसूची -४

(दफा ५ संग सम्बन्धित)

व्यवसाय कर

व्यवसाय कर निम्नअनुसार लिइनेछ ।

क्र.स.	विवरण	वार्षिक रु.	कैफियत
१	चुरोट, रक्सी, ज्वेलरी, भिडियो रेकर्डर आदिको थोक तथा खुद्रा व्यापारमा	३००	
२	निर्माण सामग्री, कम्प्युटर, विद्युत सामान, क्यामेरा, टेलिभीजन, रेडियो, कार्पेट, पेट्रोलियम पदार्थ जस्ता बस्तुहरु थोक तथा खुद्रा व्यापारमा	५००	
३	दैनिक उपभोगका खाद्य पदार्थ, सुति कपडा आदिको थोक तथा खुद्रा व्यापारमा	३००	
४	विशेष परामर्श तथा अन्य व्यावसायिक सेवा	५००	
५	उत्पादनमूलक उद्योग	२०००	
६	उर्जामूलक उद्योग	५००	
७	कृषि तथा बनजन्य उद्योग	५००	
८	खनिज उद्योग	५००	
९	पर्यटन उद्योग	१०००	
१०	सेवा उद्योग	२०००	
११	निर्माण उद्योग	१०००	
१२	संचार सेवा	२०००	
१३	वित्तिय सेवा	२०००	
१४	स्वास्थ्य सेवा	५००	
१५	शिक्षा सेवा निजी क्षेत्रका स्कुल क्याम्पस विश्वविद्यालय सबै	२०००	
१६	मर्मतसंभार सेवा	१०००	
१७	अन्य सेवा	५००	
१८	अन्य व्यावसाय	५००	

अनुसूची - १

(दफा २ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने सम्पत्ति कर

सि.नं.	सम्पत्तिको प्रकार	करको दर	कैफियत

अनुसूची - २

(दफा ३ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने भूमि कर (मालपोत)

सि.नं.	जग्गाको प्रकार	करको दर	कैफियत

अनुसूची - ३

(दफा ४ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने घरवहाल कर

क्र. स.	विवरण	दररेट	कैफियत
१	भवन	भाडाको १०%	
२	घर	भाडाको १०%	
३	पसल	भाडाको १०%	
४	ग्यारेज	भाडाको १०%	
५	जग्गा	भाडाको १०%	
६	गोदाम	भाडाको १०%	
७	टहरा	भाडाको १०%	
८	पोखरी	भाडाको १०%	

अनुसूची - ५

(दफा ६ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने जडिवुटी, कवाडी र जीवजन्तु कर

क्र.स	जडिवुटि	यस गा.पा.मा उत्पादन हुने प्रतिकेजी	कैफियत
१	कटुकी	१५	
२	अत्तिस	२०	
३	जटामसि	१५	
४	चिराइतो	१५	
५	कालादाना	२५	
६	भूतकेश	१५	
७	गुच्ची च्याउ	४००	
८	सिलाजित	१५	
९	काँकडशिलो	२०	
१०	भोजपत्र	१०	
११	सुगन्धवाल	१५	
१२	सुनपाते	१०	
१३	विषजरा	१५	
१४	बन लसुन/पोडे	२००	
१५	यार्सागुम्बा	४५००	
१६	पदमचाल	१५	
१७	पाँचऔले	१५०	
१८	घोडामर्चा	५	
१९	सतुवा	५०	
२०	डालेचुक	१०	
२१	धुपजडी	१०	
२२	लौठसल्ला	१५	
२३	रातो च्याउ	५०	
२४	काठकोफुरु गोटा	प्रति १५	

अनुसूची - ६

(दफा७ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने सवारी साधन कर

क्र.स.	सवारी साधनको किसिम	दररेट वार्षिक	कैफियत
--------	--------------------	---------------	--------

१	मोटर साइकल	५०	
२	प्राइभेट कार, जिप भ्यान	२००	
३	भाडाकार जिप भ्यान	३००	
४	प्राइभेट टेम्पु	१५०	
५	भाडा टेम्पु	२००	
६	ट्याक्टर	५००	
७	मिनिबस टक	५००	
८	हेभीगाडी डोजर क्रेन	२५००	

अनुसूची - ७

(दफा ८ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने विज्ञापन कर

क्र.स.	प्रकार	दररेट वार्षिक	कैफियत
१	डिजिटल डिस्प्ले	१००	
२	पर्खाल बार भित्ता आदिमा पोतिएको प्रतिवर्ग फुट	५०	
३	सार्वजनिक स्थलमा	१००	
४	पोल व्यानर	१००	
५	गाडिमा गरिने	१००	
६	आकाशमा गरिने	१००	
७	खेलकुद मैदान	१००	
८	साइनबोर्ड प्रति वर्गफुट	२००	

अनुसूची - ८

(दफा ९ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने मनोरञ्जन कर

क्र.स.	विवरण	दररेट	कैफियत
१	जादु सर्कस प्रतिपटक	२००	
२	नाटक प्रतिपटक	२००	
३	दोहोरी साँझ वार्षिक	५००	
४	मेला महोत्सव	५००	

अनुसूची - ९

(दफा १० संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने बहाल विटौरी शुल्क

क्र.स.	विवरण	दररेट	वार्षिक	कैफियत
	गा.पा.ले निर्माण रेखदेख वा सञ्चालन गरेकोमा			
१	हाट बजार	हाटबजार	५००	
२	पसल	पसल	५००	
३	अन्य	अन्य	५००	

अनुसूची - १०

(दफा ११ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने पार्किङ शुल्क

क्र.स.	सवारी किसिम	दररेट प्रतिदिन	कैफियत
१	बाइक	१०	
२	कार	२०	
३	बस ट्रक	५०	
४	ट्याक्टर	४०	
५	पशु सवारी	१०	

अनुसूची - ११

(दफा १२ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने ट्रेकिङ, कोयोकिङ, क्यानोइङ्ग, बन्जीजम्पिङ्ग, जिपफ्लायर र ज्याफ्टीङ्ग शुल्क

क्र.स.	विवरण	दररेट वार्षिक रु	कैफियत
१	ट्रेकिङ्ग	१०००	
२	कोयोकिङ	१०००	
३	क्यानोइङ्ग	१०००	
४	बन्जी जम्पिङ्ग	१०००	
५	जिप फ्लायर	१०००	
६	ज्याफ्टीङ्ग	१०००	

अनुसूची - १२

(दफा १३ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने सेवाशुल्क, दस्तुर

क्र.स.	सिफारिसको विवरण	दररेट रु	कैफियत
१	नाता प्रमाणित	२०	
२	जन्म मिति प्रमाणित	१०	
३	विवाहित तथा अविवाहित प्रमाणित	१०	
४	अङ्ग्रेजी माध्यममा सिफारिस तथा प्रमाणित	५०	
५	घर पाताल प्रमाणित	५०	
६	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित	१०	
७	जीवितसँगको नाता प्रमाणित	२०	
८	हकवाला वा हकदार प्रमाणित	५०	
९	संरक्षक प्रमाणित	१०	
१०	कागज र मन्जुरीनामा प्रमाणित	५०	
११	जग्गा मूल्याङ्कन सिफारिस प्रमाणित	१००	
१२	आर्थिक अवस्था कमजोर प्रमाणित	१०	
१३	आर्थिक अवस्था बलियो वा सम्पन्नता प्रमाणित	१००	
१४	जन्मदर्ता प्रमाणपत्र	५०	
१५	बसाइसराई को प्रमाणपत्र	५०	
१६	मृत्यु दर्ता प्रमाणपत्र	५०	
१७	विवाह दर्ता प्रमाणपत्र	५०	
१८	बहाल करको लेखाजोखा सिफारिस	१००	
१९	मोही लगतकट्टाको सिफारिस	१०	
२०	घर जग्गा करको लेखाजोखा गरी सिफारिस	५०	
२१	व्यापार व्यावसाय बन्द भएको, सञ्चालन नभएको वा व्यापार व्यवसाय हुँदै नभएको सिफारिस	१००	
२२	मिलापत्रको कागज गराउने निवेदन दर्ता गर्न सिफारिस	२०	
२३	निःशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिस	१०	
२४	पुर्जामा घर कायम गर्ने सिफारिस	५०	
२५	फरक, फरक नाम, थर, जन्म मिति प्रमाणित तथा दुवै नाम गरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिस	१०	

२६	नाम, थर वा जन्म मिति संशोधनको सिफारिस	१०	
२७	जग्गा धनिपुर्जा हराएको सिफारिस	१००	
२८	मृतकसंगको नाता प्रमाणित तथा सर्जिमिन सिफारिस	२०	
२९	उद्योग ठाँउसारी गर्न सिफारिस	१०००	
३०	जीवित रहेको सिफारिस	२०	
३१	विद्यालय खोल्न सिफारिस	१०००	
३२	विद्यालयको कक्षा थप गर्न सिफारिस	५००	
३३	विद्यालयको ठाँउसारी गर्न सिफारिस	१०००	
३४	पालनपोषणको लागि सिफारिस	१०	
३५	वैवाहिक अङ्गिकृत नागरिकता सिफारिस	५०	
३६	धारा तथा विद्युत जडानको लागि सिफारिस	५०	
३७	प्रचलित कानून अनुसार प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिमको अन्य सिफारिस वा प्रमाणित	१०	
३८	नागरिकता तथा नागरिकताको प्रतिलिपी लिनका लागि सिफारिस	५० / ५०	
३९	कित्ताकाट गर्न सिफारीस	१००	
४०	नामसारी गर्न सिफारीस	१००	
४१	जग्गाको हक सम्बन्धमा सिफारीस	५०	

अनुसूची - १३

(दफा १४ संग सम्बन्धित)

गाउँपालिकाले लगाउने पर्यटन शुल्क

क्र.स.	पर्यटकको किसिम	दररेट डलरमा	कैफियत
१	सार्क भित्रका	१०	
२	एसिया भित्रका	१२	
३	अन्य मुलुकका	१५	

वार्षिक आयको प्रक्षेपण

क्र.स.	विवरण	रकम
१.	सम्पति कर	१०००।
२.	भूमी कर (मालपोत)	२५,०००।
३.	घरवहाल कर	१५,०००।
४.	व्यवशाय कर	१०,०००।
५.	जडीबुटी, कवाडी र जिवजन्तु कर	८,००,०००।
६.	सवारी साधन कर	५,०००।

७.	विज्ञापन कर	१,०००।
८.	मनोरञ्जन कर	५००।
९.	बहाल विटौरी कर	५००।
१०.	ट्रेकिङ लगायतका शुल्क	१,०००।
११.	सेवा शुल्क दस्तुर	५०,०००।
१२.	पर्यटन शुल्क	१०००।
	जम्मा	९,१०,०००।

यस सूर्मा गाउँपालिका अन्तरगत वडा नं. १ देखि ५ सम्मका निर्माण गर्न अति आवश्यक देखिएका तपसिल बमोजिमका योजनाहरूलाई जिल्ला , प्रदेश तथा केन्द्रमा माग गर्ने निर्णय पारित गरियो ।

तपसिल

क्र.स.	योजनाको नाम	ठेगाना	माग गर्ने निकाय	कैफियत
१.	सूर्मा सरोवर ताल वा क्षेत्रलाई संरक्षण गरि पर्यटकिय क्षेत्र बनाउने	सूर्मा गा.पा. ४	नागरिक उड्यन तथा पर्यटन मन्त्रालय	
२.	दहताल वा क्षेत्रलाई संरक्षण गरि पर्यटकिय क्षेत्र बनाउने	सूर्मा गा.पा. ४	नागरिक उड्यन तथा पर्यटन मन्त्रालय	
३.	दलित बस्तिका विपन्न परिवारलाई घरबास निर्माण	सूर्मा गा.पा. ३	सम्बन्धित निकाय	
४.	गैरीगाउँ सिचाई कुलो निर्माण	सूर्मा गा.पा. ३	सिचाई मन्त्रालय	
५.	डाडाँबाग खा.पा. निर्माण	सूर्मा गा.पा. ३	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	
६.	सैनगाउँ सिचाई कुलो निर्माण	सूर्मा गा. पा. ५	सिचाई मन्त्रालय	
७.	धौल्देउ बृहत खा.पा. निर्माण	सूर्मा गा.पा. ५	खानेपानी तथा सरसफाई मन्त्रालय	
८.	खौला देखि सूर्मा सरोवर सम्मको सडक निर्माण	सूर्मा गा. पा. ४	भौतिक तथा यातायात मन्त्रालय	
९.	जेउडे गाड पक्की पुल निर्माण	सूर्मा गा.पा. २	भौतिक तथा यातायात मन्त्रालय	
१०.	दौलीगाड पक्की पुल निर्माण	सूर्मा गा.पा.१२४	भौतिक तथा यातायात मन्त्रालय	
११.	सेलागाड पक्की पुल निर्माण	सूर्मा गा.पा. ४	भौतिक तथा यातायात मन्त्रालय	
१२.	जेउडे गाड पक्की पुल निर्माण	सूर्मा गा.पा. ३	भौतिक तथा	

			यातायात मन्त्रालय	
१३.	मयागाड बेली ब्रिज निर्माण	सूर्मा गा.पा. ५	सडक विभाग	
१४.	पुदाली हुदै मेली सूर्मा सरोवर सडक	सूर्मा गा.पा. ३	भौतिक तथा यातायात मन्त्रालय	
१५.	बाहुलीगाड तटबन्ध निर्माण	सूर्मा गा.पा. २ भूरा	सिचाई मन्त्रालय	
१६.	जेउडेगाड तटबन्ध निर्माण	सूर्मा गा.पा. २ डोगडी	सिचाई मन्त्रालय	
१७.	आलुको लागि Collection Centre निर्माण	सूर्मा गा.पा. २	कृषि मन्त्रालय	